

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Mesečni prilog »Sokolska Prosveta«

God. II. - Broj 13.

Ljubljana,
26. marta
1931.Izlazi svakog četvrtka • Godišnja preplata 50 Din • Uredništvo i uprava u Ljubljani (Narodni dom)
Telefon br. 2543 • Račun kod poštanske štedionice br. 12.943 • Oglasi po ceniku • Rukopisi se ne vraćaju

IVANKO BENDIŠ (Kotor):

Jačajmo sokolsku svest!

U našim sokolskim redovima opazimo živo strujanje, pogotovo od osnutka Sokola kraljevine Jugoslavije. Prilazi nam sve veći i veći broj članstva, osnivaju se nova sokolska društva i sokolske čete. Novo izabrane uprave društava počele su svoj rad. Braća kao da se takmiče u oživotvorenju velikog Tyrševog dela, a za napredak nacije. To je dobro. Svi mi moramo da Sokolstvu dademo ono, čim smo obogatili svoje telo i dušu. Nesebično i iskreno.

Ali sa svih strana konstatirala se i jedna bolna činjenica: da među članstvom nema sokolske svesti, i iz toga sledi, da u sokolskim jedinicama dolazi u opasnost naš decenijama prekaljen sokolski rad.

Put, kojim nam je poći, jasan je ko sunce. Pokazao nam ga veliki Tyrš, a sankcionirao naš viteški Kralj zakonom o osnivanju SKJ. Danas nema Jugoslovena koji ne uviđa da je to u istinu put koji vodi idealima Jugoslovenstva i Slovenstva. Oni su mu utrti već od prvog Sokolskog sabora. A teško je bilo krciti neizoranju njivu. Pa ipak se išlo napred. Pomalo, ali sigurno. Ljudima svesnim svoga poziva ništa ne smeta na putu.

Danas smo daleko brojniji. A jesmo li moćniji? Sumnjam. No, možda se i varam? Bože daj! Ali nisam ja sam što sumnjam. Ima nas više. Svih nas zabrinjuje kad gledamo neke pojave. Tako vidimo, da ljudi ko ljudi, ne mogu, da predu preko nekih sitnica, ličnih ambicija, ličnih nesuglasica, lične netrpeljivosti, i da se uzdignu visoko, visoko, pa da žrtvuju sve to radi ideje koju su dobrotvorno, dakle iz uverenja, prigrlili. Mnogi nisu još očistili dušu od raznih nastranosti i lične mržnje, ne mogu da se otrese svih onih zadržica koje su trovale naš javni život, ne mogu još da iz njihova srca posvema ispujaju klice strasti, kojom su mrzili brata svoga.

Ali — reći će se — ljudi nebi ljudi, kad bi sve to mahom zaboravili. Da, ali kad stupe u sokolsku organizaciju i nazivlju brata bratom, moraju da sve zaborave, iako istina ima stvari koje se vrlo teško zaboravljaju. Oni pak, kojima nije do istinskog rada, neka budu toliko čestiti i neka se uklone da ne smetaju jedan veliki patriotski rad. Neka se ne guraju napred i neka ne seju razdor.

Danas se razni mentaliteti okupljaju u našem Sokolu. Ali kao Sokoli moraju da se izdignu nad one tamne sfere, u kojima su do sada robovali, moraju da odbace starog čoveka, i da se obuku novom, neokaljanom odelom sokolske bratske ljubavi. Treba pročistiti srca, zaboraviti prošlost, a raditi za bolju budućnost Jugoslavije. Ne budimo nenavidni na brata svoga. Neka sokolska ljubav i bratstvo prođe u svaki nerv našeg tela, u našu dušu. Sokolstvo ne pozna mržnje, ne pozna ambicije, sem u plemenitom takmičenju u sokolskom radu. Svi smo mi jedno, i u zajedničkom radu izgrađujemo ovu našu Jugoslaviju. A kakovi smo mi zidari, ako rušimo što se teškom mukom sazidalo. Samo uzajamnim radom, svesni sokolskih dužnosti, možemo postići naše ciljeve. A ko nema volje i sokolske svesti, te neće da nas pomaže, neka odstupi. Sokolstvo će tim dobiti.

Množe se naši redovi. To je utešljiva pojava. Mi imamo ljudi uglednih, od položaja, od znanja, odličnih sposobnosti. Ali treba da svi budu prožeti sokolskom idejom, treba da spoznaju kako među nama ne postoji nikakav drugi cilj, sem sokolskog, da se kod nas ne radi ni za čast, ni za slavu, da u našim redovima vlada samopregor i da pred očima imamo interese države i naroda — Sokolstva.

Kao dokaz ovomu, navest ću za primer jedno naše društvo u kome se marljivo radilo sve od oslobođenja. Prilikom godišnjih skupština, jedva bi na istima bilo prisutno nekoliko sokolskih radnika i vežbačeg članstva. Jedva jedvice sastavili bi upravni odbor. Jedne godine nije se mogao da nađe prosvetar. Ni učitelja, sem jednoga koji je vršio tajničku dužnost, ni profesora (premda ih u mestu bilo više od dvadeset), ni advokata, ni su-

dija, nikoga ko bi radio malo na sokolskoj njivi. Napokon ta se dužnost morala samo forme radi poveriti čoveku koji nije apsolutno bio za to, ali nije bilo drugoga, a faktično je vršio to učitelj-tajnik. I društvo sa fin skromnim silama ipak je radilo i napredovalo.

Ove godine okupio se na skupštini ogroman broj članstva. Puna dvorana. Čulo se svega: i kritike, i napadaja i — ličnih uvreda. Skupština je trajala više od tri sata. Izašle su ništa

manje nego četiri liste za novi upravni odbor. Mi smo se pitali: Šta sve ovo znači? Kuda se ovo krenulo? Je li ovo sokolski rad? Ima li ovde dovoljno sokolske svesti?

I sada dolazi pitanje: da li u našoj organizaciji više vredi kvantitet ili kvalitet? Na vreme treba o ovome povesti računa, da jednom ne nastane damar u našim redovima. Možda bi idejne škole, kako ih predlaže brat Kosta Petrović mnogo koristile?

Sokoli neka budu najbolji sinovi naroda!

»Čovek je biće društveno«, rekao je jedan grčki filozof. Promatrajući suštinu ove stare grčke izreke, vidimo da su se ljudi u svojoj društvenoj organizaciji oduvek grupisali na raznim osnovama.

Tu nalazimo grupacije prema zajedničkim težnjama, zajedničkom radu, zajedničkom mišljenju i t. d., a sve sa svrhom da olakšaju materijalne i duhovne uslove života.

U najstarija vremena organizovali su se ljudi da ostvare kolektivnu volju ili da se obrane od zajedničkog neprijatelja. Tako su postojala različna ljudska društva religiozna, politička, humana i sl.

Spoznaja zajedničke težnje, interesa ili opšte opasnosti, od uvek bila je movens udruživanja ljudi u razne skupine i zajednice, koje su tokom vekova pretstavljale sliku ljudske društvenosti.

Kod pojedinca uvek je ograničen kolon njegovih vlastitih interesa i to ne može biti od velikog opšteg značaja, a retko kada može ostaviti dublji trag.

Borba pojedinca sa prirodom, drugim ljudima, sa životnim neprilikama iscrpljuje njegove snage i može dati rezultat samo sa očuvanjem samoga sebe.

Samo zajedničko udruživanje, sa ciljem da se zajedničkim, udruženim snagama postigne postavljeni cilj, može biti temelj za postignuće povoljnog rezultata i uspeha.

Svaka i najjača ličnost i delatnost (pronalazač, učenjak, vojskovođa, političar) pojedinca može imati uspeh samo onda, ako je ova povezana sa interesom ljudske mase.

Sva velika dela u istoriji čovečanstva, kojima je početak volja pojedinca, osnivala su se na organizovanosti pojedinih grupa ljudi, koji su se toj volji pridružili.

Cim je kompliciraniji sastav ljudskog društva tim jača mora biti njegova organizacija, jer samo u tom slučaju postoji mogućnost da se sa uspehom provede jedna zajednička ideja.

Kako u istoriji, tako isto i u običnom životu ljudi potrebna je organizacija za zaštitu i očuvanje samog života ljudi, pojedinog naroda. Samo onaj narod može biti otporan i jak te zauzeti odgovarajući položaj u svetu, koji svesno čuva svoje nacionalno lice, zdravlje, zdravi moral i jaku organizaciju.

Da pojedini narod, država može postići značaj i stati na zaštitu svojih prava, mora imati dobru organizaciju svojih građana.

Mi znamo kako savremeni život pod uplivom ekonomskih, kulturnih i socijalnih prilika deli pučanstvo pojedine zemlje na grupe, kojima je cilj zaštita vlastitih interesa.

Stoga je razumljivo da je upravo sada za nas od neocenjive vrednosti organizacija, koja za osnovu svojih nastojanja postavlja podizanje telesnog i duševnog zdravlja, jačanje nacionalne svesti i unapređivanje opšteg blagostanja naroda, organizacija koja propoveda i širi ljubav, bratstvo i uzajamnost u svojem i među svim slovenskim narodima.

Takovu organizaciju, jedinstvenu po svojim uzvišenim težnjama i ciljevima imamo u našem Sokolstvu. Naše Sokolstvo jest i mora biti jugoslovensko i sveslovensko. Ono jest i mora biti jedna celina sa jednim telom, jednom dušom i jednim srebrom.

Zadaća Sokolstva velika je i teška. Sokolstvo ima da razvije i usavrši

svakog čoveka telesnom vežbom, a moralnim odgojem ojača duh, kulturnim prosvetli um.

Velika i sveta ideja Sokolstva, koja vodi putem zbližavanja svih Slovena, ne sme i ne može biti predmetom i arenom nikakvih klasnih i političkih borba.

Nije potrebno naglašavati svima poznato delovanje češkog Sokolstva i ulogu, koju je ono odigralo za oslobođenje Čehoslovačke, a isto tako ne trebamo govoriti o važnosti sada jedinstvenog Sokolstva za našu zemlju.

Sokolska organizacija silno se razlikuje od drugih staleških, profesionalnih, političkih i drugih organizacija, jer joj je cilj mnogo širi i opsežniji.

Sokolstvo mora da ojača i unapredi svoj narod, svoju državu, i poveže sveslovensko kolo sa devizom: »Sokolstvo napred!«

Izlazna je tačka sokolske organizacije stvoriti telesno jak i moralno

čvrst narod, te ga podići kulturno, socijalno i ekonomski.

Svaki građanin, koji voli svoju državu i svoj narod, koji hoće bratski da radi na korist i dobro svoje zemlje i celog Slovenstva, neka stupa u sokolske redove.

Samo iskrenih, poštenih, nacionalno jakih građana treba Soko, jer se jedino sa takvima može uspešno raditi.

Svaki Soko neka pamti, da je bolje malo, ali naprednih i svesnih Sokola, nego mnogo razornog i štetnog elementa.

Sokolska jedinica, pa makar brojem kako mala, ali ako je u sebi uvek složna i jaka, u stanju je da se uspešno razvija i blagotvorno deluje na svoju okolinu i to kudikamo jače i snažnije od velikog i bućnog društva, sastavljenog od članova, kojima je sokolska ideja daleka i strana.

Moramo pamtit i da je ideja Sokolstva velika i sveta te se mora brižno čuvati i provodati. Patriotizam pak, predanost Jugoslovenstvu i Slovenstvu, bit je Sokolstva i preduslov njegovog uspeha i napretka.

U današnje vreme, kada se sve stavlja na komercijalnu bazu i sve računa na dobit, ne smemo dopustiti da u sokolsku organizaciju uvedemo trgovinu, jer bi time okaljali svetli oreol sokolske ideje.

Ima međutim ljudi, kojima bi Sokolstvo trebalo da posluži njihovim vlastitim interesima i takovi obično gromkim rečima nekog tobožnjeg nacionalizma samo profaniraju ono što je veliko i sveto. Mi to ne smemo nikako dopustiti i moramo najbudnije paziti da naši sokolski redovi budu uistinu redovi najčestitijih, najplemitijih i najboljih sinova našega naroda. Samo tako će naše Sokolstvo moći zaista najkorisnije i najbolje da posluži svojem narodu i svojoj državi — Jugoslovenstvu i Slovenstvu. — Soko.

»Jevrejski Glas« o Sokolstvu

Sarajevski »Jevrejski Glas« donosi članak pod naslovom »Jevreji i Sokol«, u kojem među ostalim veli:

»Soko je prije išao za tim da se Slovenski Jug oslobodi tudeg jarma i zbog toga članstvo njegovo bilo je ograničeno kao što se i svaka revolucionarna čelija ograničava samo na malen broj trudbenika. Odmah iza oslobođenja, Soko je promijenio svoju fizionomiju. Njegovoj revolucionarnoj djelatnosti nije bilo više mjesta. Program mu je gajenjem tela i duše, unapređivanjem telesnog zdravlja, moral i nacionalnu svest državljana. Ova posljednja svrha: »unapređivanje nacionalnu svijest državljana« došla je naročito od izražaja u nedavnoj reorganizaciji Sokola, provedenoj na temelju velike i mudre odluke Nj. Vel. Kralja Aleksandra I. od 6. januara 1929. Danas, kod nas, nacionalna svest znači svest o Jugoslovenstvu, čistom od svih plemenskih razlika i u tom smislu, iza 6. januara dan je temelj Sokolu kraljevine Jugoslavije u koji su stupili svi jugoslovenski Sokoli, bez obzira na njihovu dotadnju pripadnost i orijentaciju. I njegova svrha primarna je da gaji i unapređuje nacionalnu svijest među članovima svojim, i da propagira duhovno jedinstvo jugoslovenskog naroda. Svrha i program Sokola i sada su veliki, a njegova zadaća lepa, ali realizacija svega ovog traži mnogo žrtava i napora. Dužnost je svakog svjesnog Jugoslovena i dobrog sina naše kraljevine da stupi u redove Sokola, da radi aktivno u njemu i tako mu pomogne. Soko telesno regeneriše, i duhovno preporučuje. I mi, Jevreji, kao lojalni građani kraljevine Jugoslavije moramo da potpomažemo dalekosežan i ogroman rad jugoslovenskog Sokola. To je naša dužnost prema Otadžbini koju volimo i koja nas voli. U Sokolu ćemo se i mi, Jevreji, telesno regenerisati, a osim toga pomoći ćemo da se velika historijska odluka Nj. Vel. Kralja za što bržim i solidnijim konsolidovanjem prilika i odnosa na bazi što šireg Jugoslovenstva, u kome su okupljeni svi slojevi našega naroda bez razlike na vjeru i pleme, privede što prije uspješnom i konačnom ostvarenju.«

»Gajret« za Sokolstvo

Sarajevska »Večernja Pošta« donosi:

»U redovima muslimanskih javnih radnika, specijalno članova i prijatelja »Gajreta«, posvećuje se u posljednje vrijeme naročita pažnja osnivanju seoskih sokolskih četa u muslimanskim selima kao i u ostalima u zajednici sa ostalom braćom drugih vjeroispovijesti. U našoj javnosti već je istaknuta potreba zajedničkog rada »Gajretovih« prijatelja i Sokola na našem selu. U tom smislu upravilo je apel svojim prijateljima i muslimansko glasila »Novo Vrijeme«, u kome među ostalim čitamo:

»Muslimani ne smiju da ostanu po strani ovog veličanstvenog pokreta, koji će nesumnjivo preporučiti naše selo. Oni treba da odmah pristupaju seoskim sokolskim četama tamo gdje su već osnovane, a gdje još nisu osnovane, treba da ih sami osnivaju i budu preteče novoga sretnoga doba za naše selo.«

Pozdravi Savezu SKJ

Novo mesto. S svoje prve glavne skupštine poslila svojemu milemu bratu Nj. Vis. prestolonasledniku Petru, starešini Sokola kraljevine Jugoslavije in savezni upravi iskrene in udane pozdrave — Sokolska župa Novo mesto.

Plaški. Prigodom osnutka Sokolskog društva u Plaškom župe Karlovač šalimo bratskom Savezu na čelu sa starešinom Nj. Vis. kraljevićem Petrom sokolski Zdravo! — Za Soko Dragoljub Vurdelja.

Jaska. Sokolsko društvo Jastrebarsko pozdravlja sa svoje konstituirajuće skupštine saveznog starešinu Njegovo Visočanstvo prestolonaslednika Petra i celi bratski Savez sa iskrenim sokolskim Zdravo! — Starešina Polak Ladislav.

Sv. Peter v Savinski dolini. Na žalnem sestanku desetletnice smrti dra. Ivana Oražna pošiljamo udanostne pozdrave svojemu prvemu starosti Nj. Vis. prestolonasledniku Petru u objibu, da bomo sledili korakom velikoga sokolskega vzornika v korist kralju in domovine. — Sokolsko društvo Sv. Peter v Savinski dolini.

LOVENKO SOKOLSTVO

Izlet ČOS u Pariz

Prilikom 50. jubileja Međunarodne telovežbačke unije u Parizu, priredio ČOS veći izlet u Pariz, gde će čehoslovačko Sokolstvo nastupiti sa beogradskim prostim vezbama, a dečice i sa prostim vezbama pokrajinskih sletova u Pardubicama i Přerovu. Tome izletu biće pripušteni samo oni, koji imaju svečanu odoru. — 12. i 13. jula biće u okviru svečanosti telovežbačka takmičenja, kojima će učestvovati i čehoslovačko Sokolstvo.

Glavna skupština Lužičko-srpskog Sokol- skog Saveza

Pretnedništvo Lužičko-srpskog Sokolskog Saveza sazvalo je ovogodišnju glavnu skupštinu Saveza za 8. marta. Toga dana skupilo se u dvorani Srpskog doma u Budyšinu preko 100 delegata lužičko-srpskog Sokolstva. Skupštinu je otvorio i vodio savezni staršina brat Jakub Šajba. Iz njegovog izveštaja vidimo, da je lužičko Sokolstvo u jubilejnoj godini lepo napredovalo, da su bile uklonjene mnoge protivnosti i da je danas sokolska organizacija najjača i najbolja organizacija srpske Lužice. Iz ostalih referata sledi, da je Sokolstvo saradivalo kod svih lužičkih narodnih priredaba. Na svesrpskom sletu u Rakecama bilo je 250 Sokola, od kojih je vežbalo 130 članova i 22 članice. Od velikog je značaja za lužičko Sokolstvo učestvovanje na I. svesokolskom sletu Sokola kraljevine Jugoslavije u Beogradu te proslava desetogodišnjice opstanka sokolske organizacije u srpskoj Lužici. — Prema zaključku prošlogodišnje skupštine imaju se osnovati tri župe, od kojih su dve već osnovane. — Savezno glasilo »Sokolski Listy« izlaziće redovito svaki mesec.

Izveštaj o tehničkom radu lužičkog Sokolstva podneli su savezni načelnik br. Jan Meškank i savezna načelnica s. Hórbanec. Lužičko Sokolstvo je prošle godine javno nastupilo 5 puta, održana su tri prednjačka tečaja i tri sednice društvenih i okružnih načelnika. Rad u okružjima bio je dobar. Održana su 4 okružna sleta i to u Malčecama, Bukecama, Pančicama i Kulovu. Lužičke Sokolice nastupile su 4 puta i to u Budyšinu, Dražanima, Beogradu i Rakecama. Za III. lužičko-srpski svesokolski slet god. 1931. sestre se već sada marljivo spremaju. Proste vežbe za članice sastavila je savezna načelnica.

Kod izbora birala se treća skupina savezne uprave. Izabrani su: za tajnika i blagajnika br. G. Janak, za II. podnačelnika br. Měrcin Melka, za načelnicu s. Hórbanec, za revizore br. M. Kerk i br. J. Kindermann.

Posle izbora predavao je urednik »Sokolskih Listova« br. M. Nawka o lužičkom jeziku i Sokolstvu. Pozvao je Sokole da čuvaju svoj lužičko-srpski jezik i da ga uvek pravilno govore i pišu. — Pevanjem sokolske pesme »Naša stara prava« skupština je, koja je trajala 5 sati, zaključena. Nadamo se, da će se lužičko-srpsko Sokolstvo u novoj poslovnoj godini još više razviti.

Iz poljskog Sokolstva

U Poljskoj primećuje se, da je rad u sokolskim društvima posle poznatijeg svesokolskog sleta mnogo intenzivniji i da se Sokolstvo među narodom sve više i više širi. Svesokolski slet u Poznanju pak nije bio samo revija desetogodišnjeg rada poljskog Sokolstva, već je i pokazao mnoge nedostatke, na kojima boluje. Što poljski sokolski Savez najteže oseća, to je nedostatak dobrih prednjaka i vodjačica, koji bi mogli uspešno voditi rad u društvima, kojih broj stalno raste. U poslednjim godinama Savez je organizirao početne tečajeve za prednjake i prednjačice. Pretnedništvo Saveza jednoglasno je zaključilo, da će se ovakvi četrnaestdnevni tečajevi održavati svake godine i to po dzicnicama (župama), da se tako rastereti savezno načelnništvo, koje je do sada vodilo sve tečajeve.

Savezno načelnništvo ima za ovu poslovnu godinu u programu dva savezna tečaja: jedan četrnaestdnevni i jedan četrnemedeljni. Ujedno će se poslati za uzgoj stalnih saveznih prednjaka.

Od 8. marta dalje počelo se po dzicnicama vežbati uzorne vežbe i to pod vodstvom članova i članica saveznog načelnništva. Po dzicnicama je rad sve intenzivniji i nekoje kane još ove godine prirediti veće sletove. Tako će Mazowiecka dzicnica prirediti prilikom 25godišnjice svog opstanka slet u Varšavi, slet Wielkopolske dzicnice biće u Poznanju, Pomorska dzicnica pak se sprema za slet u Gdyni, koji će se održati početkom augusta.

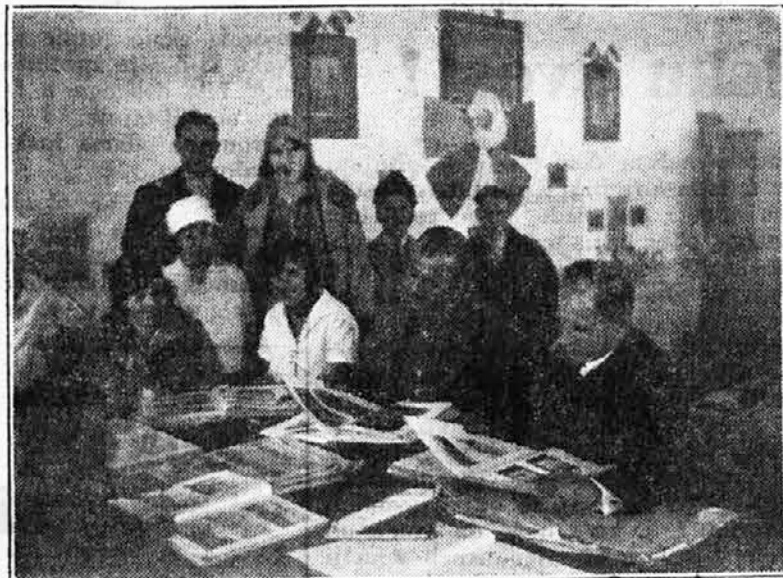
Kraj svih teških privrednih neprikljika, koje se osećaju i u društvenom životu, ipak Sokolstvo u Poljskoj napreduje, a sokolska misao sve više i više prodire među narod.

Sokolska izložba u Bos. Petrovcu

Posle uspelog svog društvenog prednjačkog tečaja, Sokolsko društvo Bos. Petrovac zabeležilo je još jedan vidan uspeh u istoriji svoga sokolskog rada priredivši »Sokolsku izložbu« od 19.—23. februara o. g. Ova izložba imala je informativno-propagandistički karakter, t. j. svrhu da kratkim putem, što brže i preglednije, obavesti stanovnike ovoga kraja o koristi, lepoti i veličini sokolske ideje, koja je u ovome malom gradu razvila svoju zastavu pre sedam meseci.

goljuba Šarića, koja nosi ime »Od Olimpijade 1924. do Svesokolskog sleta u Beogradu 1930.«

Na levoj strani dvorane, na prvom stolu, izložen je materijal iz zagrebačkog i banjačkog velezidajničkog procesa, u koliko se odnosi na Sokolstvo, kao i neke uspome iz predratnog Sokolstva u Bosni i Hercegovini. Dalje su se nizali stolovi sa bezbrojnim fotografijama iz sokol. života i rada, pre i posle rata Sokolske župe Banja Luka, jugoslovenskog i ce-

U procelju
dvorane

Izložba je bila smeštena u jednom prostranom razredu osnovne škole, koji je bio vrlo ukusno dekorisan. Izložbeni materijal bio je poredan na dugačkim zastrtim stolovima, koji su se protezali oko cele dvorane, te po sredini. U procelju nalazio se jedan manji sto na kojem su bile razne sok. knjige i ilustracije, slobodne za čitanje, kao n. pr. sletске spomenice, albumi i sl., koje su posetioci sa velikom voljom i interesom prelistavali.

Sa desne strane dvorane bile su izložene sve tiskanice iz sokolske administracije, statistike, propagande i reklame. Dalje pak materijal, koji nas brzo upoznaje sa radom Sokolskog društva Bos. Petrovac, zatim sokolski listovi, časopisi i revije. Sto, koji se protezao sredinom cele dvorane, bio je prepun sokol. literature: ideološke, tehničke i organizacijske. Na sredini je stajala debela knjiga sokolskih novinskih isečaka, vlasništvo brata Dra-

log slovenskog Sokolstva, kao i mnoge sitnije uspome na sokolske sletove u Ljubljani, Osijeku, Zagrebu, Sarajevu, Splitu, Sušaku, Skoplju i Beogradu.

Po zidovima bile su izvešene mnoge velike i male uokvirene slike, diplome, sletski plakati i natpisi sa sokolskim geslima.

Izložbeni materijal većim delom je iz zbirke brata Šarića, a jedan deo pripada Sokolskoj župi Banja Luka, koji je također bio i na izložbi prilikom sleta u Beogradu.

Može se reći, da je ova izložba, iako tako mala i skromna, potpuno uspešla, t. j. postignut je željeni cilj, a što su posvedočili mnogobrojni posetioci, koji su istu sa velikim interesom razgledali te se na jedan prost i jednostavan način upoznali i uverili se o koristi, lepoti i veličini Sokolstva. — Koviljka Rakić.

Leva strana
dvorane

Svesokolskom sletu u susret

Glavni organ ČOS »Vestnik Sokolsky« doneo je u jednom od svojih brojeva u rubrici »Što je nova o sletu?« sledeći članak pod naslovom »Daljnji poticaji naših čitatelja«:

»Braća Jugoslaveni dođite sigurno na naš slet. Svakako se tome veselite, možda više nego što mi mislimo. Doći će, vežbaće, posavetovaće se s nama, oduševit će se u tom svečanom raspoloženju i vratit će se s milim uspomenu na hridinaste obale Jadrana, u Plodnu Posavinu, na obale Morave i na isušeno Kosovo Polje.

No to ipak nedostaje! Mi im moramo dati više! Dajmo im gostoprinstvo u našim gradovima i selima, gostoprinstvo, koje im ne može dati Prag — toplinu naših obitelji, našeg doma.

Pretstavljamo to tako: Iz sletskih dana čitava jugoslovenska ekspedicija razila bi se u skupinama po društvima, koja se prijave za gostiteljstvo. Tu bi im dali pristojan stan i hranu u obilju, dali bi im potrebnu odmor nakon dalekog puta i napornih sletskih dana. Nastamba mora biti što bolja, pa makar i na štetu vlastite udobnosti. Boravak njihov računam najmanje na tri dana. Jedno prikladno veće posvećeno bi se jugoslovenskoj veselici, na kojoj, razume se, nebi smelo manjkati ni »srpsko kolo« (jugoslovenski ples). Ostali detaljni deo rasporeda stvar je svih sekcija pojedinog društva. Preostalo slobodno vreme posvetilo bi se raznim razgledavanjima. Za duži put upotrebi bi se automobili; ne sumnjamo o tome, da bi se našlo dosta braće, koji bi svoj auto dali besplatno na raspolaganje. Isto tako sam siguran, da bi se nekoje fabrike pobrinule za okrep. Za veliki popust na željeznici od Praga morala bi se pobrinuti ČOS.

I još nešto. To bi vredilo u prvom redu za gradove, u koje bi pošla veća

jugoslovenska ekspedicija. Poželjno je da ta ekspedicija ne bude samo iz jedne župe. Poset sleta iz jednog jugoslovenskog društva sigurno neće biti brojan, pa zato neka bi bili izletnici u jedan grad združeni iz više društava iz raznih krajeva Jugoslavije, n. pr. jedno društvo iz Dalmacije, drugo iz slovenskih krajeva, treće iz bogatog Banata, četvrto iz Hercegovine, sa Vardara, stare Srbije i t. d. Upoznajmo ih sve, a oni će razneti naše pozdrave i našu ljubav po čitavoj Jugoslaviji.

To sam vam hteo reći, o tom razmišljajte, a imate li daljnji ili podrobniji predlog — napolje s njim! Čitate li, što o tom mislite?»

Toliko o tome naš neznani brat sa severa.

Predlog u načelu nije nov, n. ne ma nikakve sumnje, da bi izvođenje te namisli u tako opsežnom stilu imalo pored svih mogućih poteškoća ogromno značenje za međusobno upoznavanje i širenje sokolskog bratstva.

Držim, da je dužnost naših najviših sokolskih foruma da o toj stvari razmisle i uznaostje provesti tu namisao u delo. Razume se, da bi naša dužnost bila, da kod prvog našeg sleta savernoj braći uzvratimo ljubav ljubavlju. — Za naše planinare i ostale prijatelje prirode bilo bi osobito privlačivo da posete na pr. Tatra, Prikarpatku Rusiju i druge krajeve. Nebi bilo zgoroga da se to pitanje putem »Sokolskog Glasnika« raspravi pre no što stvar sazre za stvaranje definitivne odluke, jer će bez sumnje biti mnogo razloga za i protiv. — Z. M.

OPOZARJAMO na današnji oglas
tvrdke JOS. HAFNER, Ljubljana, Prisojna
ulica 5 ter toplo priporočamo omenjeno
tvrdko za izdelavo zastav.

Isključenje

Temeljem povenog disciplinogov postupka isključuje se na predlog župe Vel. Bečkerek na osnovu § 30, tačka 4, pravilnika za disciplinski postupak iz članstva Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije Nikola Vidak, član Sokolskog društva Đala. (Zaključak sednice Izvršnog odbora od 19. marta 1931.)

Svim bratskim društvima!

Uprava Saveza doznala, je, da se pojedina bratska društva neposredno obraćaju kr. banskim upravama radi dodeljivanja pomoći iz onoga iznosa, koji je budžetom predviđen kao sokolska pomoć.

Upozoravaju se društva, da se ovaj postupak protiv naređenja pravilnika o podeli i upotrebi državne i banovinske pomoći.

Uprava Saveza postupiće protiv svih onih društava, koja se ogreše o spomenuta naređenja te koja se neposredno obraćaju kr. banskim upravama radi novčane pomoći.

Svim bratskim župama!

Generalna direkcija državnih željeznica, komercijalno odeljenje, broj 14.072/31 od 21.III. 1931. dostavila nam je akt, koji sadržava razjašnjenje u pogledu putovanja Sokola na godišnje skupštine. O tom razjašnjenju već su sve žel. direkcije obavestene, a u doslovnom prepisu glasi:

Kako se prilikom održavanja sokolskih župskih i saveznih godišnjih skupština pojavila nedovoljna sigurnost u pogledu pravilne primene odredbe § 2. pravilnika o povlasticama na državnim željeznicama i brodovima u državnoj eksploataciji za Sokol kraljevine Jugoslavije, objavljenog u br. 24. Službenih Novina saobraćajnih ustanova, Generalna direkcija po odobrenju gospodina ministra saobraćaja, daje sledeće razjašnjenje: Uslovi za povlasticu iz § 2. pravilnika, da Sokoli putuju u grupama od najmanje 10 lica, ne važi za putovanje na godišnje skupštine, na kojima učestvuje obično po jedan do tri delegata pojedinih sokolskih društava, usled toga članovi Sokola kraljevine Jugoslavije, kada pu-

tuju radi učestvovanja na župskim ili saveznm skupštinama, uživaju, i u slučaju, da putuju pojedinačno, povlasticu u vožnji od 50% na taj način, što cela karta, kupljena pri polasku, važi i za besplatan povratak uz potvrdu učestvovanja na skupštini.

XXVII. sednica izvršnog odbora Saveza SKJ,

održana 19. marta 1931.
u Beogradu.

Zapisnik prošle sednice gledom na to, da je u celosti bio oštampiran u »Sokolskom Glasniku«, i pošto je konstatovano da su svi zaključci dotične sednice izvršeni, overovljuje se.

Brat Gangl izveštava, da je primio izveštaje funkcionera za glavnu godišnju skupštinu Saveza, pa da će svi izveštaji zajedno sa legitimacijama za delegate biti oštampirani u naročitoj knjizi i da će se razaslati svima delegatima župa, kojih prema izveštaju statističkog odeljenja ima 164. Drži, da bi izveštaje trebalo poslati svima onima, koji su u bilo kakvoj vezi sa našim Sokolstvom, kako bi se detaljno upoznali sa njegovim radom i životom. Osim toga, treba da se izveštaj pošalje i svakom pojedinom sokolskom društvu, pa zato predlaže, da se isti štampa u 1500 primeraka. Konačno predlaže, da se štampanje ovog izveštaja stavi na teret stavke budžeta troškova za glavnu skupštinu. Nadalje izveštava, da je primio pismo od bratske ČOS, kojom mu saopštjuje, da će našu glavnu godišnju skupštinu posetiti lično u njezino ime braća zam. staroste Vincenc Štepanek i pretnednik prosvetnog odbora Antonin Krejči. — Izveštaj brata Gangla kao i svi njegovi predlozi primaju se u celosti.

Brat dr. Pavlas iznosi, da u Subotici postoji pokret za izgradnju Sokolskog doma. Sokolsko društvo u Subotici leži na severnoj granici naše države te spada među manjinska društva. Obzirom na granični položaj ovo društvo mora razviti i naročito sokolsku akciju. Ova akcija se ne može zamisliti bez Sokolskog doma. Na predlog ovoga društva, upućen putem Saveza, maršal Dvora izvestio je, da je Njegovu Veličanstvo Kralj dozvolio, da se ovaj dom nazove imenom »Jugoslovenski narodni dom kralja Aleksandra I.« Za podizanje ovog doma postoje materijalne mogućnosti. Grad Subotica ima fond za gradske investicije, koji je porastao na preko milijun dinara. Grad Subotica imao bi iz ovoga fonda izgraditi spomenuti dom, koji bi ostao gradska svojina, a bio bi predan na potrebu za Sokolski dom. Celokupno je gradsko pretnedništvo za ovako podizanje Narodnog doma. Međutim potrebno je, da se putem pretnedništva vlade, ministarstva prosvete i banske uprave poradi, da ovi dadu svoju saglasnost. Usled toga moli da se hitno interveniše kod ovih ustanova u stvari saglasnosti za izgradnju doma u napred navedenom smislu.

Konstatuje se, da je traženo već učinjeno, pa da bi svaka daljnja intervencija za sada bila suvišna. Za slučaj da nebi usledilo zamoljeno rešenje, argirao se kod navedenih vlasti.

Brat dr. Milorad Dragić kao pretnednik olednoga fonda predlaže, da se na osnovu pravilnika olednoga fonda doznači: Ivanu Dobrinu iz Ptuj, župa Maribor, 210 Din, Joži Knezu iz Hrastnika, župa Celje, 300 Din, Danilu Sadru iz Ptuj, župa Maribor, 300 Din, Mariji Keblić iz Celja 350 Din, Ljubomiru Tironisu sa Sušaka 450 Din i Milku Rošu iz Đola kod Hrastnika 900 Din. — Predlog se prima.

Brat dr. Dragić iznosi, da je izvršni odbor Saveza svojedobno zamolio ministarstvo socijalne politike i narodnog zdravlja, da ono sazove jednu stručnu anketu, koja će odrediti uslove za zajednički rad Saveza i pomenog ministarstva. Ministarstvo socijalne politike sada je svojom odlukom odobrilo, da se sazove ovakova anketa. Povenom debatom zaključuje se, da brat dr. Milorad Dragić povodom ove ministarske odluke stupi u vezu sa bratom dr. Misom Frantom, gradskim lekarom u Ljubljani, i dr. Rasuhinom, direktorom higijenskog zavoda u Zagrebu i da povodom toga ode po potrebi u Ljubljano, odnosno Zagreb. — Brat dr. Dragić nadalje izveštava, da mu je dodeljen na referadu predlog brata Čede Milića, prihvaćen na plenumu savezne uprave o stvaranju sokolskih zdravstvenih zadruga. Detaljni referise o samom predlogu, iznoseći važnost njegove sadržine. Nakon povenode debate zaključuje se, da brat dr. Dragić stupi u vezu sa Savezom zdravstvenih zadruga radi izvidanja mogućnosti o stvaranju sokolskih zdravstvenih zadruga, nadalje da se preko br. dr. Dragića ovaj predmet dostavi i anketnoj komisiji, određenoj od strane ministarstva socijalne politike i narodnog zdravlja (kada komisija otpočne rad) i da brat dr. Dragić u slučaju potrebe eventualno zajedno sa upravnikom zdravstvenih zadruga ode u sela, gde postoje zdravstvene zadruge i ispita mogućnost apli-

kacije ovih zadruga na sokolska društva, odnosno sokolske čete.

Brat Branko Živković iznosi, da je »Jugoslavenski prosvetni film« u vezi svoje predstavke od 12. pr. m. a na osnovu izmene misli u pogledu eksploatacije filma u zemlji i na strani i to sa šest kopija u zemlji, a sa dve kopije u inostranstvu. Trajanje eksploatacije predviđa se na jednu godinu dana, računajući od dana potpisa međusobnog ugovora. Navedena zadruga obvezuje se da sprovede organizaciju prikazivanja sletkog filma u celoj zemlji na taj način, da film bude prikazivan u propagandne svrhe ne samo u svim većim mestima, već i u najvišem broju naših seoskih općina. Tako će biti moguće, da film uzmognu videti ne samo sve organizacije Sokola, sva školska omladina i pripadnici vojske i mornarice, već i znatan deo našeg seoskog stanovništva. Na osnovu ovoga, zadruga se obvezuje opremiti šest samostalnih sekcija, među koje će biti podeljeno obrađivanje cele zemlje. Po ukazanoj potrebi za mesta, gde nema bioskopa, zadruga će upotrebljavati svoje operatore sa naročitim prenosnim projekcionim aparatima, kojima će ih snabediti. Paralelno s ovim radom, zadruga će u isto vreme vršiti i intenzivnu propagandu za razvoj našeg Sokolstva na selu, te će preko formiranih sekcija postupati po direktivama, koje će u tom pogledu primati od sekretara Saveza. Doznaka svih iznosa od eksploatacije vršiće se putem poštanske štedionice, a zadruga osigurava Savezu u svako doba uvidaj u knjige, iz kojih će se svagda moći da razabere stanje akcije u materijalnom i organizatornom pogledu. Za svoj rad, organizaciju i sprovođenje celokupnog posla, kao i za potrebe intervencije koje će zadruga imati da podnese da akcija uspe, zadruga traži da se prima sa 50% od čiste dobiti. — Ova se ponuda u principu prihvata, a izrada detaljnog ugovora poverava se gospodarskom oteku Saveza.

Brat ekonom iznosi da je bivši JSS još iz vremena I. svesokolskog sleta u Ljubljani imao novčanih obaveza spram COS, iz kojega doba još danas datira dug od 76.312 Din, dok mi sada imamo da primimo od COS za izdane sletske značke iznos od 129.731 Din, pa predlaže da se taj dug kod COS izravna na taj način, da nam se otpiše od ove svote staro dugovanje.

Brat Paunković kao predsednik sletskog odbora podvlači, da je prihod za značke prihod sleta, koji doduše pripada Savezu, ali da se on knjigovodstveno sprovede kroz sletsku blagajnu kao direktan prihod, a Savez neka onda kroz svoje knjige provede dužni iznos kao isplatu. — Jedan i drugi predlog prima se.

Župa Beograd moli, da joj se za tekuću godinu odobri raspisani župski porez po članu od Din 10.— — Odobrava se.

Brat blagajnik Branovački referiše o nalazu računskog pregleda votiranog iznosa za polazak naše utakmičarske vrste na utakmice u Luksemburg. Račun rashoda pronađen je u potpunom redu i odobren, samo imadu da se naplate propisne takse na pojedine račune, u koju svrhu moli da se odobri izdatak od 5300.— Din. — Odobrava se.

Nadalje podnosi blagajnički izveštaj o imovnom stanju Saveza na dan 28. februara 1931. godine. Iz njegovog izveštaja razabire se, da je blagajničko stanje sledeće: 1. gotovina u blagajni i uložna knjižica Din 162.931.57; 2. dobro kod Izvozne banke na tekućem računu Din 107.003.—; 3. na čekovnom računu kod pošt. štedionice Din 23.099.58; svega Din 293.034.15. A od toga ima se rezervisati za: a) ozledni fond Din 229.691.50; b) garancijski fond Din 82.690.46; c) fond za sprave novoosnovanim društvima Din 17.547.75 para; svega Din 329.929.72. Pa prema tome nije rezervisano Din 36.895.56 para, a to je nastalo što su u mesecu februaru usledila neredovna izdavanja i to: putni troškovi za članove plenuma i nadzornog odbora u iznosu Din 27.224.—.

Za račun uprave sokolskih listova u mesecu februaru primio je Savez Din 3342.—, a izdao je Din 4360.80.

U mesecu februaru primio je Savez na razne račune od bratskih društava sledeće: a) za robu Din 2305.—, b) za garancijski fond Din 4964.—, c) za sokolski dan 28/29 Din 2524.—, d) za poreze 926/30 Din 32.510.—, e) za ozledni fond 929/31 Din 5223.—, f) za fond sprava novoosnov. društvima Din 1100.—, g) za listove iz 928/29 Din 1515.—; svega Din 50.241.—.

Brat Gangl u odsutnosti načelnika brata Bajžela referiše, da je isti svojedobno na jednoj sednici izvršnog odbora izvestio, da je načelništvo Saveza zauzelo stanovište da se međunarodnoj utakmici u Parizu, koja će se ove godine održavati, ne sudeluje, jer je ova utakmica van programa Međunarodne gimnastičke federacije. Brat načelnik je tada predlagao da se proslavi 50-godišnjicu u Parizu prisustvuje jednom deputacijom. Ovaj njegov izveštaj, kao i predlog bio je tada prihvaćen. Međutim prilike su se znatno promenile, pa sve pokazuje, da bi i za Savez Sokola kraljevine Jugosla-

vije, gledom na prijateljske odnose između naše države i Francuske, a i gledom na naš prestiž bilo umesno da sudelujemo na utakmicama u Parizu, koje će se održavati 12. i 13. jula o. g. I COS je svoj svojedobni slični zaključak revidirala i odlučila da se sudelovati ovim utakmicama, pa će da pače na proslavu Unije francuskih gimnasta poslati veću delegaciju vežbača i vežbačica. Uvažujući ove razloge savezni tehnički odbor temeljito je raspravljao o svemu ovome i došao do zaključka, da i Savez SKJ pošalje na međunarodnu utakmicu za prvenstvo pojedinaca tri ili četiri vežbača, a naročito već iz toga razloga, jer nema bojazni, da naši utakmičari nebi postigli lepih uspeha. Savezni TO raspravljao je i o troškovima, koji bi nastali radi ove male ekspedicije u Pariz. Osim utakmičara treba poslati jednoga vodu i dva suca, tako da bi cela naša delegacija brojala sedmero braće, ne računav jednog ili dva brata, koji bi zastupali Savez kao reprezentaciju našega Sokolstva. Proračun za ovu utakmicu iznašao bi: 1. 14-dnevno zajedničko treniranje četvorice utakmičara pre polaska u Pariz Din 6000.—; 2. trener i voda 1500.— Din; 3. putni troškovi za 7 osoba u Pariz 42.000.—; 4. troškovi za samu utakmicu 1000.— Din i 5. eventualni nepredviđeni izdaci 10.000.— Din, dakle ukupno 60.500.— Din. Naročito treba podvući, da Savez za ovu utakmicu ima lep broj vežbača, koji su spremni da postignu časno mesto za naše Sokolstvo. Gledom na sve ovo navedeno brat načelnik predlaže, da izvršni odbor odluči žrtvovati gornju svotu i da sudelujemo međunarodnoj utakmici u Parizu. Sam predmet vrlo je hitne naravi, jer do 12. aprila imademo prijaviti našu utakmičarsku vrstu. Vežbe za utakmicu već su provedene i odmah nakon zaključka izvršnog odbora odlasle bi se onim natecateljima, odnosno društvima, koja imadu za utakmicu sposobne članove. U koliko bi se moglo, preporuča da se od države — recimo od ministarstva inostranih dela — ishoditi potpora, jer se u tom slučaju radi o ugledu i prestižu naše države. Razume se samo sobom, da se kod toga ne sme čekati radi kratke vremena na odluku vlade. Ovaj se izveštaj u celosti prima i zaključuje, da Savez prema predlogu brata načelnika učestvuje kod ovih utakmica.

Brat Gangl potseća, da se na jednoj od sednica izvršnog odbora podela reč o otvaranju nemačkih škola, pa da je povodom toga odlučeno, da iznesemo ministarstvu prosvete svoje stanovište gledom na navedeno otvaranje. Konstatuje, da je odnosni zaključak izvršen i da je navedenom ministarstvu upućena opširna obrazložena prepravka dana 16. februara o. g. pod brojem 978 i nova prepravka dana 18. marta o. g. pod br. 1428. — Prima se do znanja.

Brat Dura Paunković iznosi, da je bivši ministar brat dr. Svegel, dok je zauzimao ministarski položaj, mnogo radio sa upravom Saveza i zauzimao se za potrebe i težnje našega Sokolstva. U svakome pogledu pokazivao je puno volje da nas u našim zahtevima i potrebama pomogne, pa predlaže da mu se sa današnje sednice uputi pismena zahvala na njegovom zauzimanju i naklonosti prema našoj stvari, uz koju neka se veže i dana molba, da bi sada na svom novom položaju poslanika u Južnoj Americi poradio na razvitku sokolske ideje među tamošnjim našim iseljenicima. — Prima se.

Brat tajnik, podnajući referat o provedenim skupštinama župa, izveštava, da su skupštine održale sve župe od reda i podnele svoje izveštaje kao i kandidacione liste za župске uprave. Do sada nisu podnele liste jedino župe: Banja Luka, Kranj i Novo mesto. Sami izveštaji pružaju vrlo interesantan materijal, koji će se pročitati i prema nadenom, kao i iznesenim željama i predlozima pojedinih župa nastojati, da se sva ta pitanja prouči i ostvare, u koliko to dopuštaju mogućnosti. Jednako i braća savezni delegati podneli su izveštaje o skupštinama, kojima su sudelovali, pa su i njihovi izveštaji dragocen materijal za upoznavanje prilika, želja i tegoba naših župa. U koliko pojedini delegati nisu te izveštaje podneli pismeno, moli da to učine naknadno, kako bi se imao sakupljen čitavi materijal. Sve skupštine župa od reda protekle su posvema, kako to propisuje pravilnik i statut, jedino u župi Skoplje došlo je do razlikosti mišljenja gledom na sastav buduće župske uprave. O samoj skupštini za sada ne predleži izveštaj saveznoga delegata, jer je brat Vojinović zvanično odsutan iz Beograda, a o tome nema sumnje, da treba saslušati njegov referat, a i sam pridržao je pravo da podnese usmeni referat, zato drži, da se na današnjoj sednici može provesti imenovanje uprave svih onih župa, koje su pripisale kandidacione spiskove, dok da se imenovanje uprave župe Skoplje odgodi na jedno kratko vreme. Ima još nekih razlikosti mišljenja u župi Šibenik, ali ove barem za sada ne mogu uplivisati na imenovanje uprave.

Pošto je izveštaj brata tajnika primljen do znanja, zaključuje se da se imenovanje uprave župa Bjelovar, Celine, Cetinje, Karlovac, Kragujevac, Ljubljana, Maribor, Mostar, Niš, Novi Sad, Osijek, Sarajevo, Split, Sušak, Šibenik, Tuzla, Užice, Vel. Bečkerek i Zagreb.

Podjedno se zaključuje, da se obavešti župu Skoplje, da do imenovanja nove uprave poslove župe ima voditi stara uprava, a one župe, koje nisu pripisale zapisnika glavne godišnje skupštine sa izveštajima svojih funkcionera, ima se pozvati da to najhitnije učine.

Župi Užice u smislu člana 7. statuta odobrava se visina župskog doprinosa od 5.— Din godišnje.

Na upite raznih sokolskih društava i župa, da li su ona dužna da na poziv svojih sreskih poglavarstva podnašu u smislu raspisa ministarstva unutrašnjih dela izveštaje o svome radu, zaključuje se uputiti predstavku na ministarstvo unutrašnjih dela sa upitom, da li taj raspis tangira i sokolske jedinice, pošto one i onako podnašu izveštaje svojim višim jedinicama, koje kontrolišu njihov rad.

Sokolsko društvo Zagreb I kao spomen na desetu obljetnicu smrti I. starešine JSS brata dr. Ivana Oražena poklanja Savezu posmrtnu masu njegovog lika. — Ova pažnja bratskog društva prima se sa velikim zadovoljstvom priznanja, a društvu se ima sa strane Saveza izreći pismena zahvala.

Sud časti Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije dostavlja nacrt pravilnika o organizaciji i postupanju suda časti pri društvima i župama. — Ustupa se organizaciono-pravnom oteku na uskladu i konačnu redakciju.

Župa Beograd moli, da joj se u pomanjkanju vlastitih prostorija dozvoli, da njeni pojedini župski odbori i oteci dredi svoje sednice u saveznim prostorijama. — Odobrava se time, da se časovi sednica udese tako, da ne bude smetan rad u saveznoj kancelariji.

Molba Sokolskog društva Kumanovo, da se poradi, da Nj. Vel. Kralj pokloni društvu zastavu, ne uvažuje se.

Molba župe Mostar, da se Sokol-

skom društvu u Avtovcu dozvoli sabiranje priloga za gradnju sokolskog doma po svima društvima Saveza, odbija se.

Župa Vel. Bečkerek saopštjuje, da je po nalogu savezne uprave podela disciplinski postupak protiv brata Vidaka Nikole, koji je neovlašteno ostavio saveznu prednjačku školu u Mariboru i svojoj pretpostavljenosti vlasti podneo izveštaj, iznašajući ničim dokazane svoje tvrdnje, koje su kadre da ponize organizaciju ne samo škole, već i čitavog Sokolstva. Temeljem poveljenog postupka župa podnaša predlog, da se na osnovu § 30., tačke 4. pravilnika za disciplinski postupak Vidaka Nikole isključi iz članstva Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije. — Ovo se isključenje potvrđuje i objaviće se u »Sokolskom Glasniku«.

Ministarstvo vojske i mornarice saopštjuje svoju odluku, kako će se onim sokolskim društvima, koja imadu svoja streljačka odeljenja, izdavati na privremenu upotrebu puške sa priborom. Dopis upućuje se načelništvu Saveza, da ono po njemu donese svoj definitivni predlog.

Župa Mostar dostavlja molbu Sokolskog društva Dubrovnik, da bi se njegove članove učenicke i učenice oslobodilo od plaćanja poreza. — Odobrava se.

Župi Mostar odobrava se njezin zaključak, da župski porez bude 12.— Din po članu.

Župa Pariz dostavlja projekat svoga budžeta za tekuću godinu, moleći da ju Savez podupre u finansijskom pogledu. — S razloga nerazpoloživih sredstava molbi se ne može udovoljiti.

Nakon obrazloženja i poveljene debate zaključuje se na predlog brata Živkovića:

1. Da se uplaćeni prinosi za garancioni fond zaračunavaju u otplatu dugovanja iz ranijih godina, a ako ih koje društvo nema, da se zaračunavaju u savezni porez za godinu 1931.

2. Da se novo osnovana sokolska društva oprašaju saveznog i župskog poreza samo za onu godinu, u kojoj su osnovana.

3. Da se učestvovanje na saveznoj skupštini u buduće dozvoljava samo onim župama, koje su odgovorile obavezama prema Savezu.

IZ ŽUPA I DRUŠTAVA

Župa Banja Luka

PROGRAM RADA ZA 1931. GOD.

Na sednici društvenih načelnika, održanoj 22. II. 1931., izraden je program rada za tekuću godinu, koji je primljen na skupštini Sokolske župe Banja Luka dne 22. II. 1931.

Program je sledeći:

1. Na Vidovdan 1931. da se održi župski slet u Banjoj Luci.

2. Dan pre sleta, da se obavi župsko natecanje sa članicama, muškim i ženskim naraštajem, te sokolskim četama, dok natecanje članova, da se obavi posle sleta po društvima ili više društava skupa, pod nadzorom tehničkog odbora župe.

3. Za župsko natecanje svih kategorija u 1931. da se primeni u celosti program natecanja raspisan po Savezu. (»Soko« br. 1. i 2.).

4. Sve vežbe, koje su po župi raspisane i razaslane društvima, da se sa svima kategorijama što intenzivnije vežbaju za slet.

5. Natecanje za prvenstvo župe u 1931. da se obavi posle župskog sleta u Banjoj Luci, u celosti, kako je po načelništvu župe raspisano.

6. Prednjački tečajevi da se i nadalje održavaju po samim društvima prema rasporedu tehničkog odbora župe.

7. U novembru 1931. da se održi drugi tečaj za vođe sokolskih četa župe Banja Luka.

8. Da se društvene uprave pobrine za nabavu vežbačkog odelja za članove, naraštaj i decu, kao i svečanih odora za članove.

9. Za seoske sokolske čete propisuje se vežbačko odelo koje se sastoji iz bele košulje i belih gaća, pojasa i sokolske kape.

10. U povorci sokolskim četama, uz vežbačko odelo, dozvoljava se narodna nošnja, dok je građansko odelo isključeno.

11. Uprava župe, da se pobrine za potrebiti materijal i nađe preduzimača za izradu kapa za sokolske čete, a čete imaju sa narudžbom kapa da pošalju župi po 30 dinara unapred.

12. Prihvaćen je pravilnik za natecanje sokolskih četa naše župe.

13. Sokolske čete i pojedini četa, koji na župskom natecanju budu postigli preko 65% da se nagrade diplomom.

14. Svima natecateljima sokolskih četa, da se u znak učešća na župskom natecanju u Banjoj Luci, podeli po značka sa Čorkovače.

»Soko«

Izišao je 3. ovogodišnji broj »Sokola«, lista prednjaštva SKJ sa sledećim sadržajem:

Hrvoje Macanović: Utakmice 1931. — Minimalni program za sokolske čete SKJ. — Trček Stane: Uzgoj prednjaštva. — A. Kostnapfel: Obrtni in trgovski sokolski naraštaj. — Smuške tekme Sokolske župe Kranj. — Vaje za svetovno prvenstvo posameznikov u Parizu I. 1931. — Proste vežbe za članove sokolskih četa Sokola kraljevine Jugoslavije za IX. svesokolski slet u Pragu god. 1932. — Proste vežbe ženskog naraštaja Sokola kraljevine Jugoslavije za IX. svesokolski slet u Pragu god. 1932. — Razno.

»Sokolić«

Treći broj »Sokolića« za mesec mart izišao je iz štampe sa sledećim sadržajem:

Brat dr. Ivan Oražen. — Naraštaju! — Tovariši v gorah. — Jačajmo krila za novi polet. — Kako je zgrajeno letalo. — Otac in sin. — Zali lašu, više nego glavu. — Budimo otporni! — Kaj Američanom pri nas ne ugaja. — Vratilo se s pola puta. — Naši pesnici. — Prilop. Apoteoza srbijanskim vitezovima. — Radovi našeg naraštaja: Doći će čas. — Vežbe naraštaja za župsku takmičenja u godini 1931. — Glasnik: Dr. T. G. Masaryk. — Dr. Ivan Oražen. — Prezident Masaryk, dobročinitelj. — Brat Viktor Homola. — Ob stoletnici Matije Valjavca-Kračmanovega. — Počasi letite. — Bog je Nemeč. — Dvadesetogodišnjica Sokolske muzike u Kumanovu. — Glad na Kitajskem. — Vulkan. — Crnci u Udruženim državama. — Stanovništvo Čehoslovačke republike. — Mađari su skrivili svetskog rata. — Iz uredništva. —

5. Skupine: članovi. 40 članova slikovito poredanih u dnu pozornice izveli su 3 lepe skupine. Čini se, da su skupine premalo uvežbavane, jer »zidanje« nije išlo brzo i bez garanja, kao bi to trebalo. Kod »rušenja« je bilo isto. Sastav samih skupina i njihova slikovitost bila je veoma dobra.

6. Vežbe na vratilu: članovi. Prva tačka posle odmora bila je veoma dobra. Videli smo jedno homogeno odeljenje; nijedan se nije naročito isticao svojom odličnošću ili slabošću. Svi su izveli zajedničku vežbu, neko sa manje, neko sa više sreće, ali svi su je tačno odvežbali.

U slobodnim vežbama videli smo odlični kompoziciji, koje iziskuju maksimum snage, izvežbanosti i tufine. Slobodno se sme reći, da je ovo bilo najbolje odeljenje na spravama, na dosada viđenim akademijama ove sezone u našoj župi.

7. Proste vežbe: članovi. Lake vežbe, koje nisu stavljale nikakove velike zahteve na vežbače, vežbano su dobro. Ipak nalazim da je trebalo vežbače probatrati, i ne izvesti tako veliki broj (25), jer se primicalo da pojedini nisu dovoljno osposobljeni za nastup na akademiji.

8. Proste vežbe: članice. Dobar sastav vežban je tačno, ali bez ritma i života. Primećuje se da ova kategorija nije tako izradena kao članska, i da je manje vremena provela u Sokolani.

9. Šesnaestorica: članovi. Odličan sastav isto tako i odvežban. Oko uveč bavanja uloženo je dosta truda pa i uspeh nije izostao.

10. Devetka: članovi (5) i članice (4). Sastav i izvedba bezprekorno, moramo ipak napomenuti za sestre isto ono što smo već ranije rekli.

11. Završna skupina izvedena od vežbača svih kategorija odlično je uspešla. U izvođenju, desna strana je malo zakasnila, što je donekle umanjilo efekat, inače u pogledu slikovitosti, skupina je odlično uspešla.

Na završetku sme se slobodno reći da ova akademija bratskog ruskog oteka spada u red najboljih akademija. Oteka ima odličan vežbački materijal, koji je kadar, sistematskim vežbanjem, dati odlične rezultate. Želeći da braća istraju u svome radu, pa verujemo, da će pred veliki praški slet biti najbolji među najboljima.

M. B. N.

SOKOLSKO DRUŠTVO ZEMUN.

Prednjački zbor.

Na ovogodišnjoj skupštini društva mesto br. Josipa Bognera izabran je za načelnika br. Slavko Polšak. Brat Bogner zahvalio se na dužnosti načelnika, koju je u društvu Zemun obnašao dugi niz godina, radi svojih privatnih poslova i teška srca napustio je svoj načelnički rad. Tehnički napredak društva poslednjih godina poспеšio je br. Bogner, koji je uspeo da oko sebe sakupi odlične snage i spremne prednjače. Sve svoje sile od najranije dobi posvećivao je samo Sokolstvu. Već u svojoj 17. godini postao je prednjakom te je danas najstariji društveni prednjak i član prednjačkog zbora. Ubrzo zatim postao je i zamenik načelnika, a po odlasku br. inž. Stevana Suice postao je i načelnik

društva. Tu je dužnost vršio oko pet godina. Tehnički odbor župe Beograd birao ga je i za zamenika načelnika i tu dužnost vršio je do osnutka SKJ. U Savezu SKJ preuzeo je funkciju saveznog prednjaka do sleta i u tom radu pokazao najlepše rezultate. Iako bez stručnog ispita, br. Bogner ubraja se danas među tehnički najspremnije prednjake u našem Savezu. Na raznim tečajevima župe, društva Zemun

od toga 7 prednjaka. Svi su članovi stručno obrazovani. Jedan brat, ing. Pajić, ima savezni ispit, trojica župski, a svi ostali društveni. Devetorica slušala su župski tečaj u Beogradu. Za vreme načelnikovanja brata Bognera živom saradnjom prednjačkog zbora društvo je u tehničkom pogledu postiglo lepe rezultate. Na župskim naraštajskim utakmicama zemunski muški i ženski naraštaj odneo je sve

stvovalo mnogo članstva, da je svakokrat napolnilo veliko dvorano.

Obisk telovadcev dokazuje, da je tečaj moralno dobro uspeš. Tečaj je obiskovalo 40 telovadcev in 14 telovadkinj; telovadnih večerov je bilo 15. Povprečno na večer je bilo 20 telovadcev in 7 telovadkinj.

Prednjaški zbor je na svoji 2. redni seji, dne 11. marca 1931. razpisal društvene prednjaške izpite ki se bodo vršili 26. aprila 1931. Do tega termina bodo imeli tečajniki dovolj časa za predelavo snovi, ki so jo dobili na tečaju. Skupna predelava snovi bo za prijavljence vsako nedeljo dopoldan v 3. A razredu v Sokolskem domu v obliki debate. Prijavljenci naj vložijo svojerodno pisane prošnje na prednjaški zbor Sokolskega društva Zagorje ob Savi do 1. aprila 1931.

SOKOLSKO DRUŠTVO VELENJE.

Ustanovni občni zbor Sokolskega društva Velenje v novembru lanskega leta je pokazal, da je bilo društvo zaželjeno in pričakovano. Z navdušenjem in veliko vero se je pričelo delo. Danes po treh mesecih ni vera v uspeh padla, ni navdušenje splahnilo. To nam kaže število članstva, ki presega 170. Društvo zavzema številčno četrto mesto v župi. Kakor večina podeželskih društev, muči tudi naše mlado društvo pomanjkanje primernih prostorov za telovadbo. V mali dvorani Rudarskega doma se je sredi decembra pričela telovadba. Tedensko je rastle število telovadecih članov. Mali prostor ni zadostoval za število 50 telovadcev, ki so redno obiskovali vaje. Brat načelnik je bil primoran deliti telovadce v dve skupini. Mlajše članstvo, ki ga še čaka vojaška služba, vadi skupno. V drugi skupini pa so bratje, ki so že telovadili bodisi pri Sokolu ali pri vojaki. Telovadci so deljeni, ni pa deljeno tehnično delo, ki leži vse v rokah brata načelnika. Redno obiskuje telovadbo tudi 16 članic. Naraščaj tudi nestrno pričakuje, da se umakne zima lepšim dnevem, ko tudi začne z redno telovadbo. Istakso so se odgodile vaje decembra zime, ki bi vsled razsežnega tukajšnjega okoliša ovirala redno delo. Prednjačkov nam manjka, ker za eno osebo je to preveč dela. Veliko upanja na uspešno delo stavimo na dni, ko bomo zapustili tesne prostore v dvorani in se prične delo na prostem. V zasnutku je skromno letno telovadišče, ki naj bi bilo splošno opremljeno z najnujnejšim orodjem.

Bratje odnosno sestre smučarji, ki jih je okoli 20, se tudi pridno gibljejo in so priredili že nekaj posrečenih izletov. V zadnjem času so dvignile zanimanje in veselje praške vaje, ki jih člani in članice pridno vežbajo, mnogi z upanjem, da jih bodo izvajali v sokolski Praži. Prosvedno-idejni smeri služijo nagovori pred vrsto. Uprava izrablja vsako dano priliko, da širi in pogloblja sokolsko idejo med člani, ki so večinoma iz vrst rudarjev, delavcev in obrtnikov. V pripravah je tudi dramski odsek, ki bo po možnosti in prostorom primerno zaposlil in izobraževal člane, ki jih veseli delo na odru. Imamo tudi nekaj dobrih pevcev, za katere bo preskrbljeno v snujočem se pevskem odseku. Pustno soboto nam je krajšal čas naš tamburaški odsek, ki se je zelo potrudil in pokazal svoje izvežbanost. Zabava, s katero smo počastili Kurenta, je vrgla nekaj evenka v blagajno, ki bo skušala tudi v bodoče na enak način pridobiti si sredstev, ki jih naš mladi Sokol zelo rabi.

Da smo premagali prve težkoče glede prostora in tudi glede gmožnega položaja, je nemala zasluga uprave tukajšnjega državnega rudnika, ki gre društvu vedno blagohotno na roko, za kar ji gre priznanje in hvala.

Polni upanja gledamo v bodočnost.

SOKOLSKO DRUŠTVO SV. PETER POD SV. GORAMI.

Naš mladi Sokol je prvo sokolsko društvo v kozjanskem okraju. Sokolska misel je postala pri nas močna, sleherni član našega društva je ponosen in zaveden. Obstojamo šele četrto leto, pa imamo že nad 70 članov ter 150 naraščaj in dece. Priredili smo dve veselici, eno igro in pustni korzo. Društvena uprava si je nadela nalogo, nabaviti si čimprej telovadno orodje ter zbirati denar za sokolsko godbo. Ze sedaj pripravlja društvena uprava velik telovadni nastop, ki ga misli prirediti društvo v mesecu avgustu. Ker je naše društvo novo in ker je naš prijatelj Sv. Peter marsikateremu društvu župe Celje malo znan, bo udeležba prav gotovo velika, tako, da bo naš telovadni nastop prava revija župe Celje. Ze za sedaj nam je zagotovljena velika udeležba s strani bratske župe Zagreb. Ugodne avtomobilske zveze na vse strani bodo omogočile čim večji poset. Sokolska godba iz Maribora bo skrbela za primerno razvedrilo. Telovadba se vrši redno, in sicer obiskuje člansko telovadbo 20 bratov in 20 sester. Na velikonočni ponedeljek priredimo veliko veselico pod geslom: »Pomlad se bliža«, na katero opozarjamo sosednja društva.

JUGOSLOVENSKA SOKOLSKA MATICA u LJUBLJANI

registrovana zadruga s ograničenim jamstvom

U smislu § 23. pravila sazivlje se

redovna glavna skupština

za petak, dne 24. aprila 1931., u 18 sati u prostorijama Narodnog doma u Ljubljani, Tomanova ulica

DNEVNI RED:

1. Potvrda god. računa i bilance za g. 1929. i 1930.;
2. Apsolutorij upravi zadruge;
3. Promena pravila.

Glavna skupština može starati zaključke, ako je zastupana barem 1/5 svih zadrugara. Ako ih nije toliko, pola sata kasnije na istom mestu i sa istim dnevnim redom drži se druga glavna skupština, koja može stvarati zaključke bez obzira na broj prisutnih (§ 27. pravila).

Ljubljana, 26. marta 1931.

Upravno veće.

Župa Cefinje

SOKOLSKO DRUŠTVO KOTOR.

Sokolsko društvo Kotor, to jest njegova pozorišna sekcija, razvila je vrlo intenzivan rad. Od aprila 1930. priredila je desetak predstava. Ovih dana dala je komediju u 3 čina: »Peg, srce moje« od Manersa i Mottea, kao i »Pucanj iz publike« od Petrovića. Uložilo se mnogo truda oko izvedbe ovih komada, ali su uspeš. Tu smo videli nekoliko dobrih diletanata, a inscenacija je bila takova, da se njom nebi postidela ni koja veća pozornica. Ali koliko je rad pozorišne sekcije napredovao, toliko je tehnički rad društva zaopao. U sokolskoj vežbaonici rade samo deca. Muški naraštaj vežba neredovito, ženski nikako. Članstvo također, a članice i ne postoje. Načelnice nemamo. Celi rad preneo se na pozornicu, a u sokolani se od nedelje pleše. Ovo je jedna vrlo nezdruživa pojava, koju treba lečiti.

Sokolski rad mora se paralelno kretati u dva pravca: u sokolskoj vežbaonici i sokolskoj prosveti. Bez telesne vežbe nema Sokolstva, kao ni bez sokolskog vaspitanja. Tehnički i prosvetni rad mora da teče uporedo. Sokolske muzike, fanfare, pozorišne sekcije, samo su pripomoćna sredstva u sokolskom radu.

Kod nas se pošlo naopakim putem. Mi umesto da uzgajamo Sokole, uzgajamo glumce. I izgleda da ovo nije više sokolsko, već pozorišno društvo. Jer dok se dalo desetak predstava, održala se samo jedna sokolska akademija na 1. decembra, a rad u sokolani minimalan, da ne kažemo negativan.

Neka se gaji pozorišna umetnost, ali neka se u prvom redu radi u vežbaonici. Među diletantima ima ih lepi broj ispod 26 godina, te bi se morali da osposobe da u prvom redu budu dobri Sokoli, a tek onda glumci, jer mi trebamo više dobrih vežbača i vežbačica, nego dobrih glumaca, više svesnih Sokola, nego svesnih glumaca.

Sve rekoh u dobroj nameri i po interese Sokolstva, pa se nadam da će nova uprava pregrnuti, da ponovno oživi rad u sokolani.

Stari Soko.

Župa Karlovac

SOKOLSKO DRUŠTVO KARLOVAC.

Proslava rođenansa brata dr. T. G. Masaryka.

Sokolsko društvo Karlovac u zajednici sa bratskom »Českoslovačkom Besedom« kao pretstavnicom českoslovačke kolonije u Karlovcu proslavilo je i ove godine rođenansa pretsednika republike Česloslovačke, brata dr. T. G. Masaryka svečanom akademijom dne 7. marta. Program je otvorio gudački orkestar Sokolskog društva pod ravnanjem brata Dvoržaka. Potom je mala Libuša Petrikova vrlo lepo deklamovala prigodnu pesmu u počast svečara, dok je brat prof. Josip Nikšić i ovaj put održao predavanje o Masaryku, istakavši napose Masarykov odnos prema Sokolstvu.

Predavač je u prvom redu istakao veliku ljubav Masaryka za telovežbu, još pred ratom, kad je voden u katastrofu najpre Sokola-Praha III., a potom Sokola na Maloj Strani, kuda je slao svoje sinove Herberta i Jana, te kćerku Alicu, a kojeg je i danas član. Opazio je činjenicu, da Masaryk nije nikada bio funkcioner u Sokolskom društvu, te je uza sav svoj svestrani žurnalistički, nastavnički i kritično filozofski rad vrlo malo govorio i pisao o Sokolu. Međutim je došao veliki rat i tada se je videlo, što je Masaryk mislio i koliko je cenio Sokolstvo, jer je baš starosta Češke Obce Sokolske, brat dr. Scheiner bio prvi, koga je upoznao sa svojim planovima pre odlaska u emigraciju, a jednako je u velikim danima organizovanja

slavnih čehoslovačkih legionara otvoreno priznavao, koliko ima zahvaliti idejama i sistemu, koji dadeše Sokolu njegovi osnivači i učitelji Tyrš i Fügner. On je to izrekom napisao u svojem monumentalnom delu »Svetska revolucija«, a priznavao je i priznaje to svakom prilikom, jer u Sokolu vidi opšte narodnu ustanovu. Napose će ostati kao krilatica značajne njegove reči: »Sokolstvo je nešto više nego »Slavija« ili »Sparta«; ono je izraz narodnoga osećanja. ... Sokol je narodni odgoj muževne snage za obranu, bude li je trebalo. Naš je cilj mir u Evropi. Mi radimo iskreno za mir, ali smo pripravnici za sve eventualnosti.«

»Nama je to mišljenje — rekao je predavač — utoliko dragocenije, što ga ispoveda čovek na najistaknutijem položaju i priznata svetska ličnost. Zato se i naše Sokolsko društvo sa najdubljim uzbuđenjem seća umnoga i plemenitoga brata Masaryka sa željom, da mu sunce predvečerja njegov bogatog života još dugo i dugo ne zapadne!« Gromki: Na zdar! i dugi pljesak pozdravio je ove značajne reči predavačeve. Program je zaključio pretsednik Česloslovačke Besede brat Kopřiva, a potom je nastala ugodna zabava s igrankom, koju je otvorio staršina župe brat Malović.

Župa Ljubljana

LJUBLJANSKI SOKOL.

Ljubljanski Sokol se je v dostojni hvalačnosti in globoki pijeteti oddolžil spominu blagopokojnega dr. Ivana Oražna, prvoga staroste Jugoslovenskega Sokolskega Saveza. Na dan 10. obletnice njegove smrti, dne 11. marca t. l. je posvetil prosvetni odsek Ljubljanskega Sokola svoj večer v proslavu spomina velikoga klicarja slobode, apostola Jugoslovenskega Sokolstva in velikoga dobrotnika — dr. Ivana Oražna.

Starosta Ljubljanskega Sokola br. Bogomil Kajželj je kot njegov vrstnik in drug v svojem temeljitom predavanju izčrpno in nazorno prikazal vsem navzočim, med katerimi je bil tudi I. podstarosta SKJ br. Engelbert Gangl in br. Stane Flegar, tajnik Sokolske župe Ljubljana, pota in cilje njegovega plodonosnega in neumornoga življenjskega delovanja, ki je bilo do zadnjega izdihljaja usmerjeno v proslav Sokolstva, naroda in domovine. Orisal nam je v njem ideal usmiljenega samaritana in junaka, ki se poslovi od svoje na smrt bolne žene ter pohiti na bojne balkanske poljane lečiti ranjene srbske vojske. Njegovo ime bo zapisano v zgodovini Jugoslavije z zlatimi črkami. Treba je bilo takih graditeljev, da je vstala moćna Jugoslavija! Slava njegovemu spominu!

SOKOL I LJUBLJANA-TABOR.

V okrilju Sokola I se je ustanovil »Odbor za postavitve spomenika pokojniku br. Tonetu Maleju«. Spomenik bomo odredili ob obletnici smrti našega vzornika v juliju 1931. na njegovem grobu v Bohinju. Doprnski kip pokojnika bo izdelal akademski kipar g. Lojze Dolinar. — Svoje mlado življenje je daroval br. Tone Malej za čast in ponos domovine. Zavedajmo se njegove velike žrtve in omogočimo postaviti žrtvi primeren spomenik.

Darila za spomenik sprejema »Odbor za postavitve spomenika br. Tonetu Maleju Ljubljana-Tabar.«

Za odbor: Fr. Vrečar, blagajnik. Iv. Porenta, predsednik.

Župa Maribor

GLAVNA SKUPŠTINA ŽUPE

U prisustvu mnogobrojnih članova i delegata pojedinih društava kao i delegata Saveza generala br. Stevana Kneževića iz Beograda, održana je 1. marta o. g. glavna skupština Sokol-

Prednjački zbor Sokolskog društva Zemun

i u unutrašnjosti vidimo ga kao stručnog predavača. Za žaliti je što brat Bogner silom prilika mora da za izvesno vreme napusti položaj načelnika. Nadamo se međutim, da ćemo ga uskoro ipak moći opet pozdraviti kao sokolskog pregaoca ne samo u društvenoj sredini, već i u župi i u Savezu, gde bi njegova sprema dobro i korisno poslužila.

U ostalim svojim članovima prednjački zbor inače nije imao većih izmena. Zbor broji danas 19 prednjaka,

pobede i postavio se na prvo mesto, koje drži sve do danas (osim ž. naraštaja). Na svesokolskom sletu naraštaj zauzima prvo mesto u Savezu SKJ. Članstvo je također u tehničkom pogledu na raznim utakmicama postavilo zavidna mesta.

Društveni tečajevi i utakmice u Zemunu, razne priredbe, saradnja u tehničkom odboru župe, letovanja i t. d. sve su to rezultati sokolskog rada bratske i iskrene saradnje svih članova prednjačkog zbora. — D. Ž.

Župa Bjelovar

SOKOLSKO DRUŠTVO ĐURĐEVAC.

Rad ovog društva sve više i više napreduje. Uz tenis sekciju osnovana je i Sokolska čitaonica, koja sada broji 60 članova, a verovatno će još i više porasti. Čitaonica će na sebe uzeti i rad oko prosvete ne samo u sokolskim redovima nego i izvan njih. Počelo se sa priređivanjem posela i sastanaka.

Dne 1. januara 1931. održana je glavna godišnja skupština, koja je bila brojno posećena. Referati uprave društva o radu jednoglasno su odobreni, a potom je opet i za godinu 1931. u glavnom izabrana dosadnja uprava, koju sačinjavaju brata: staršina dr. Franjo Rajski, zamenik Pero Baltinec, prosvetar Josip Lovašev, blagajnik Josip Berger, tajnik Marko Bete, načelnik Matija Valek, načelnica Stefa Manjarić te odbornici: dr. Božo Beck, Tomo Orešković, Jankač Ljudevit, Radošević Božo, Matul Antun, Kovačić Ferdo i Santa Stjepan. Društvo sada ima 160 članova.

Od priredaba društvo je održalo akademiju dne 1. 12. 1930., koja je bila brojno posećena. Društvo je priredilo i pokladnu zabavu dana 14. 11.

Župa Celje

SOKOLSKO DRUŠTVO ZAGORJE.

Od 6. decembra pa do 21. decembra je priredil prednjaški zbor Sokolskega društva Zagorje ob Savi društveni prednjaški tečaj. Obvezen je bil za vse telovadce in telovadke ter neobvezen za ostalo članstvo, edino splošna predavanja so bila obvezna za vse članstvo.

Tečaj se je vršil vsak večer od 8. do 10. ter ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dopoldne.

Na tečaju so se telovadci seznanili natančneje s Tyrševim telovadnim sistemom, dobili so vpogled v sokol-

ske organizacijo, zgodovino in ideologijo ter so se tudi praktično izvežbali.

Tečaj je vodil župni prednjak br. Stane Burja, ki mu je pomagal načelnik br. France Klun. Natančno se je obdelalo I. in II. stroko Tyrševoga sistema. O telovadbi dece je predaval br. Šulin po mariborskem strokovnjaku br. Lavrenčiču. O zgodovini Sokolstva je predaval br. Košmerl, ki je lepo očrtal boje in razvoj Sokolstva. Zakon SKJ je razlagal br. Črnec. Najzanimivejša pa so bila predavanja br. dr. T. Zarnika o prvi pomoči pri nezgodah in higijeni, br. dr. V. Murnika o sokolski misli in ritmiki ter župnega staroste br. J. Smertnika o Sokolstvu in politiki. Tem predavanjem je prisor-

Prednjački tečaj Sokolskog društva Zagorje ob Savi

ske župe Maribor, jedne između najjačih i najvećih, ujedno i najagilnijih sokolskih župa u našoj državi.

Skupštinu je otvorio župski starosta br. dr. M. Kovačić, koji je, iza kratkog pozdrava, podvukao veliko značenje svesokolskog sleta u Pragu buduće godine i pozvao sva društva župe Maribor da se za taj slet temeljito spremaju. Nato je delegat Saveza čestitao župi na njenom snažnom razmahu i velikom uspehu na svim poljima sokolskog delovanja.

Neobično zanimiv i iscrpan bio je izveštaj agilnog župskog tajnika br. Mihajla Dajčinovića. On je podao jasnu sliku ogromnog rada, koji je župa izvršila u prošlogoj godini. Sa kakvim zamahom župa radi, najbolje pokazuju brojevi. Delovodni protokol 1930. god. broji 1280 brojeva, a stvarno, zajedno sa okružnicama, bilo je otposlato oko 3000 dopisa. Župska je uprava održala 23 sednice. 31. decembra 1930. župa je brojala 60 društava i 26 četa; sada broji 73 društva i 28 četa. Kada, osnivanjem varaždinske župe, otpadnu 22 društva i 7 četa, ostaje joj 51 društvo i 21 četa. Začlanjenih je bilo 7167 članova, 1990 naraštajaca i 4347 dece; ako od toga broja odbijemo članstvo (1926), naraštaj (485) i decu (1264), koji će pripasti budućoj župi Varaždin, ostaje župi Maribor 9820 sokolskih pripadnika, što znači prema 1. I. 1929. god. — s obzirom na pripadnike vežbače, kad je njihov broj bio najmanji — ogroman porast, i to: kod ženske dece iznad 100%, kod ženskog naraštaja 100%, kod vežbača — kojih je 1. I. 1931. bilo 477 — iznad 100%, kod muške dece 250%, kod muškog naraštaja 300% i kod vežbača — kojih 1. I. 1931. bilo 1232 — 180%. Broj dece koja pripadaju Sokolu u odnosu prema celokupnom stanju školske dece prilično je povoljan (t. j. od 18.790 školske dece okruglo 25%). Ti odnosi nisu na svim školama jednaki. Vrlo su dobri na građanskim školama (od 1284 učenika gotovo 38%), dok su na srednjim školama slabiji: najbolji su u Mariboru na realnoj gimnaziji, a najslabiji na humanističnoj gimnaziji (gde samo 10% vežba u Sokolu); nešto bolji su na muškoj učiteljskoj školi (20%), a još bolji na ženskoj učiteljskoj školi (blizu 50%). Na prvom pak mestu stoji gimnazija u Murskoj Soboti, gde od 219 daka vežba u Sokolu 191. Od učenica ženske učiteljske škole Sokolskih sestara u Mariboru nijedna ne vežba u Sokolu. Od profesorskog staleža nalazi se u Sokolu 44%. Svečane odore imaju u župi 395 članova, 24 članice, 28 muškos i 42 ženskog naraštaja. Prošle godine bila su otvorena tri nova Sokolska doma: u Oplotnici, Rušama i Murskoj Soboti. Prema tome, ima u župi 11 Sokolskih domova, a 14 društava ima letna vežbališta.

Župski TO održao je 1930. godine 7 sednica i 2 sednice zbora društvenih načelnika. Rad oko vežbanja bio je velik, koliko u pogledu prednjačkih tečajeva toliko i u pogledu vežbanja u samim društvima. Lepim plodovima su urodile različite utakmice, kako u župi tako i na svesokolskom sletu u Beogradu, te obo delomična župska sleta, u Rušama i Murskoj Soboti. Na okružnim sletovima učestvovala je prošle godine također inžinjerska podoficirska škola iz Maribora i vojnici varaždinskog garnizona. Odnosi između Sokolske župe Maribor i vojske bili su neobično srdačni; župa ima naročito u odličnom sokolskom radniku pukovniku Putnikoviću u Mariboru velikog pomagača. Na prošlogodišnjem sletu u Beogradu župa je bila mnogobrojno zastupana, a njen član br. Primožič postao je svetski prvak na međunarodnim gimnastičkim utakmicama u Luksemburgu. U 1931. god. vršice Savez SKJ propisane utakmice, a 28. i 29. juna održaće se župski slet u Mariboru kao prva vežbačka serija priprema za svesokolski slet u Pragu 1932. god. Pre toga, 14. i 21. juna, imaće svoj slet Dravinjski okrug u Konjicima.

Izveštaj blagajnika br. Janka Zorka pokazuje da je novčani promet u 1930. god. iznosio 208.002,70 Din. Prema bilanci imetak župe iznosi 65.865,95 Din. U vezi sa proračunom, koji pokazuje manjak od 120.000 Din, bilo je odlučeno da se predloži upravi Saveza da župski porez u god. 1931. bude 5 Din po svakom članu. Manjak nada se župa pokriti banovinskom potporom.

Prema izveštaju prosvetara br. Ruperta Lintnera, rad prosvetnih odbora vrlo je razveseljiv, iako još potpuno ne zadovoljava. Održano je 266 predavanja, 1852 govora pred vrstom, 38 akademija, 13 koncerata, 78 zabava, 54 dramske priredbe, 14 marionetskih predstava i 19 poučnih izleta, dakle, svega skupa: 2334 prosvetne priredbe. Knjižnice imaju 32 društva sa 17.538 knjiga. Župski PO priredio je 2 administrativna tečaja i dao sagraditi, u svrhu propagande, vlastito marionetsko pozorište; to je prva institucija te vrste u jugoslovenskom Sokolstvu.

Iza izveštaja župskog nadzornika br. Šauja i omladinskog oteka, prihvaćena je nova lista župske uprave koja je predložena Savezu, i to: starosta br. dr. Milan Gorišek, prvi pot-

starosta br. dr. Maks Kovačić, drugi potstarosta br. dr. Vinko Zeleznikar, načelnik br. Franc Mačus, podnačelnik br. Ciril Hočvar, drugi podnačelnik br. Fran Dekleva, treći podnačelnik br. Slavko Komac, načelnica s. Nada Mačusova, prva podnačelnica s. Mira Pipanova, druga podnačelnica s. Vida Hinterlechnerjeva, prosvetlar br. Rupert Lintner, tajnik br. Mihajlo Dojčinović, blagajnik br. Janko Zorko, poverenici za murski okrug br. Gustav Lukačić, za prekomurski br. Joško Volnar, za ptoljski br. dr. Salamon, za slovenjistički br. dr. Pučnik i za dravinjski br. dr. Mejak. Na čelu časnom sudu stoji br. dr. Franjo Žihar, predsednik okružnog suda.

Time je bio dnevni red redovite glavne skupštine, koja je trajala puna 4 sata, iscrpljen.

II. PREDNJAŠKI TEČAJ U PTUJU.

Kakor smo že u preteklem mesecu poročali, je morala Sokolska župa Maribor ponoviti svoj 14dnevni župni prednjaški tečaj in to radi velikega števila prijavljenecv.

Župni prednjaški tečaj v Ptuj 2.-16. I. 1931.

II. tečaj, ki se je vršil od vstevsega 2. do 15. marca v Ptuj, je posečalo 40 bratov in 18 sester iz najrazličnejših sokolskih edinic obsežne mariborske župe. Ta tečaj je bil v toliko pomembnejši, ker ga je posečalo okroglo 41 obrtnikov in kmetskih fantov ter deklet, to je 70% od celokupnega števila posetnikov. Zastopane so bile s slednjimi v pretežni večini vse novonovonovane čete.

II. prednjaški tečaj Sokolske župe Maribor održan u Ptuj od 2. do 15. III. 1931.

Predavanja so se vršila kakor v I. tečaju u telovadnici mestne deške osnovne šole, popoldne pa v risalnici meštanske šole. Obisk je bil zelo reden, vsi tečajniki so z malimi izjemami z zanimanjem sledili predavanjem in tudi zdravstveno stanje je bilo ugodnejše kakor v I. tečaju. Vsi tečajniki so posečali izven predavanj tudi telovadbo članov in članice, člani pa še posebej pouk v streljanju. Ostro

DRAVINJSKO SOKOLSKO OKROŽJE.

Seja društvenih načelnikov in prosvetarjev Dravinjskega sokolskega okrožja se je vršila v nedeljo 22. februara t. l. v Narodnem domu v Konjicah. Mariborska župa je razdeljena na 9 okrožij, od katerih tvorijo društva Konjice, Oplotnica, Zreče, Loče, Poljčane, Sokolski četni Kebeji in Špitalič Dravinjsko okrožje. Vse te ednice so se udeležile te seje, izvemši društva Vitanje, ki je neopravičeno izostalo. Seji je prisostvoval tudi zastopnik pripravljalnega odbora za ustanovitev Sokolske čete v Strančah.

Konstituiralo se je okrožno načelnstvo, ki bo odslej vodilo tehnično in prosvetno delo v okrožju. — Vsa društva in čete okrožja napravijo 3. maja majniški pešizlet k sokolski četi v Špitalič, kjer se bodo

streljanje se žal tudi v tem tečaju radi neugodnega vremena ni moglo izvršiti. Predavali so bratje: Čilenšek, potporučnik Cvetković, Hasl, s. Hinterlechnerjeva, br. Jurko, Komac, Lavrenčič iz Maribora, dr. Mrgole, Pertot, Sterk in dr. Vrecko.

Prosvetni odssek je tudi tečajnikom II. tečaja priredil celo vrsto predavanj, ki so se vršila v večernih urah. Dne 4. t. m. je predaval prosvetlar br. Šestan o prosvetnem delu v društvu; 5. III. br. dr. Brenčič o negi zobovja; 7. III. br. prof. Jirak o reklami, plakatu; 9. III. br. Skaza o temi Bratstvo-svoboda-enakost; dne 11. III. br. dr. Stuhec o tuberkulozi in 12. III. gimn. ravnatelj dr. Komljanec o narodnostnih bojih v bivšem Sp. Stajerju. V nedeljo dne 8. III. se je vršilo družabno popoldne naraštaja, dne 14. III. pa družabno popoldne dece, pri katerem je nastopilo prvič lutkovno gledališče, ki si ga je nabavila Sokolska župa Maribor nalašč za gostovanja izven njegovega sedeža. Tudi tečajnikom II. tečaja je priredilo Sokolsko društvo Ptuj pozdravni večer, dne 14. III. pa poslo-

vilni večer v zg. dvorani Narodnega doma. Ob tej priliki je predaval br. prof. Alič o temi »Doba taborov«, zbor Glasbene Matice pa je pod taktirko br. Sedlbauerja zapel »Slovencem čast«, »Utopljenko«, »Zapoj mi pesem, dekle«, medjimursko »Ni je volja« in slovaški »Teče voda teče« in Tancuj, tancuj. V imenu tečajnikov je spregovoril in se zahvalil br. Kuhar iz Pucencev.

V imenu župe so posetili tečaj br. župni načelnik Mačus in župna načelnica Mačusova, podnačelnik br. Ciril Hočvar, na poslovilnem večeru pa je zastopal župo br. Lavrenčič. Večera se je udeležil tudi mestni načelnik g. M. Brenčič ter lepo število članstva.

Oba tečaja je posečalo skupno 72 bratov in 36 sester, skupaj 108 oseb, število, ki ga do sedaj gotovo ni zaznaval noben župni tečaj.

vršile tekme v metanju krogla. — Okrožni zlet Dravinjskega okrožja se bo vršil v Konjicah 14. ali 21. junija t. l. in je obvezen za vse edince. — 8. marca se prične v Konjicah okrožno vadiateljski tečaj, ki bo trajal skozi pet nedelj.

Na šestmanku so poročali zastopniki posameznih edinic tudi o tem, da se z gotove strani še vedno rovari zoper Sokola in se mu skuša škodovati na najrazličnejše načine. Sklenilo se je tozadevno podvzeti potrebne korake. Zbor je izrekel tudi protest glede napadov, ki so bili iznešeni pri zadnjem zasiedanju banskega sveta na učitelstvu, ki opravljajo zlasti v okrožju večji del sokolskih poslov. Potek seje je pokazal, da vlada velika volja do dela in popolno soglasje med sokolskimi delavci Dravinjskega okrožja. Dr. M.

Župa Split

GLAVNA GODIŠNJA SKUPŠTINA.

U subotu 28. februara posle po dne održana je u lepo uređenoj dvorani Sokolskog doma glavna godišnja skupština Sokolske župe Split u prisustvu 80 delegata iz 31 društva.

Starešina župe brat dr. Mirko Buić otvorio je skupštinu i pozdravio delegate, nakon čega su funkcioneri podneli skupštini izveštaje. Izveštali su brat: Petar Miklič za tajnika i prosvetara, Ante Tomaseo za načelnika, S. Vrdoljak za urednika, a Pavao Ligutić za blagajnika i administratora »Sokola na Jadranu« i Ante Celić o statistički župe. U ime revizora podneo je izveštaj br. dr. Ivo Bonačić.

Iz tih izveštaja vidi se veliki rad u 1930. godini.

Osnovana su nova Sokolska društva u Gradcu, Kamečevcu, Lukšiću, Sutivanu, Šestanovcu i Selcima. Nove su seoske čete: Lečevica, Omiš-Kutleša, Podstražje i Praznice.

Potpuno su dovršena dva Sokolska doma: u Solinu i Makarskoj, dok je onaj u Splitu preuređen.

Svečano su razvijene dve zastave u Trogiru i Sućurcu.

Osnovane su 2 glazbe, 3 čitaonice, 3 knjižnice, 1 marionetsko kazalište i t. d. Održano je 675 nagovora, 50 akademija, 55 pozorišnih predstava, te 60 koncerata i 8 kino predstava. Broj priredaba veći je 50% od onoga u 1929. god.

Okružni sletovi održani su u Komizi, Sućurcu, Trogiru i Makarskoj. Održano je javnih vežba 11, telovežbenih akademija 38 i 37 izleta.

Održana su dva tečaja za prednjake, prvi u martu 1930. a drugi u januaru 1931. Pohadača ukupno 73.

Tiraža »Sokola na Jadranu« povećala se za 400 primeraka, a postao je glasilom i Sokolske župe Sušaka i Rijeka.

Stanje župe 31. decembra 1930.

Sokolska župa Split ima da dan 31. decembra 1930.: društava 34, seoskih sokolskih četa 4; članstva 4217, naraštaja 1056, dece 2028; ukupno 7301. (Porast članstva u prošlogoj godini 1300).

U župi ima 17 knjižnica sa oko 4500 knjiga, 15 čitaonica, 9 glazba, 3 orkestra, pevačkih zborova 3, dečji 1, diletantskih oteka 14, dečji 1, kino i marionetsko kazalište 1.

Sokolskih domova ima 5, zastava 10.

Nakon izveštaja uz aplauz dan je apsolutorij staroj upravi pa se preslo na izveštaje o »Sletu Sokolstva na Jadranu«.

Najveća sokolska priredba 1931. godine u našoj državi biće »Slet Sokolstva na Jadranu«, koji se drži u Splitu kroz tri nedelje meseca juna. Biće održani posebni dani: I. srednjoškolske omladine (učestvuju omladina iz Primorske banovine), II. dani vojske i mornarice (uz učešće primorskih garnizona vojske, te mornarice iz akademije i podoficirske škole, i III. dani Sokolstva.

Prijave i do sada stižu u ogromnom broju, tako da je donesen zaključak, da se na slet primaju, osim iz primorskih župa, iz ostalih samo članstvo u odori i vežbači. Svejedno će broj učesnika prema približnom računu doseći do 8000, pa da se omogućiti redovito funkcionisanje svega što je potrebno za tu priliku, poduzete su sve potrebne mere. O odevnoj akciji i povedenoj štednji izvestio je brat Alekandar Maričić. Izveštaji o sletu primljeni su svi na znanje.

Nakon toga se pristupilo izabiranju nove uprave, pa se s akklamacijom prihvatila sledeća lista: starešina dr. Mirko Buić, zamenik I. Pera Vinko, zamenik II. Grgić Mirko, načelnik Ante Tomaseo, zamenik I. Lhotsky Frano, zamenik II. Murat Zvonimir, načelnica Sket Ivanka, zamenica I. Čulić Dobriča, zamenica II. Koščina Neda, Trogir, prosvetlar Roca prof. Stjepan, tajnik Miklič Petar, blagajnik Škarić Ante, urednik Vrdoljak Stipe; odbornici: Pavličić Petar, Grgić Ante, Solin, Ligutić Pavao, dr. Petar Tripalo, Sinj, Marović dr. Miljenko, Gjidera Šime, Celić Ante, dr. Josip Škarić, ing. arh. Ivačić Ivan, Alfirević Ivan, Sućurac; zamenici: Maričić Aleksandar, Radošić Mate, dr. Sergije Makiedo, Koščina Josip, Trogir, Bučić Jerko, Hvar, Pučarić dr. Kleme, Makarska, Lebedina Josip, dr. Mate Beroš, Šestanovac, Marković Petar, Sinj, Konj Boris, Supetar; revizori: Mikčić Marko, Dubrovnik Juraj, Jelsa, Bonačić dr. Ivo, Aljinović Franc, Jakel Gustav, D. Kaštel; zamenici: Trebotić Frano, Milna, Politeo dr. Baldo, Starigrad, Bradanović Marko, Vis, Petrić Mate, Komiza, Oštrić Zvonko; časní sud: Majstrovčić dr. Ivo, dr. Prvislav Grisogono, Mikčić Dujce, Čulić Mate, Zavorec dr. Franc; zamenici: Stanger dr. Uliks, Kalebčić Bonifacije, ing. Tripo Vuković.

U eventualnijama izvestio je brat Mirko Grgić o osnivanju Sokolske zadruge za štednju i zajmove, pa su dane ovlasti upravi da pristupi njenom osnivanju.

Skupština je u stvarnoj debati o izveštajima potrajala preko 4 sata u punoj suglasnosti svih delegata.

Sa skupštine poslan je brzojavni pozdrav Savezu Sokola kraljevine Jugoslavije u Beograd.

Župa Novi Sad

ZAKLJUČCI OKRUŽNIH NAČELNIKA.

U smislu zaključaka načelnštva župe, svi okružni načelnici održali su sastanke sa načelnicima svojih društava, radi prikazivanja i učenja svih propisanih vežba za ovogodišnje priredbe i za župske utakmice.

Prema zaključcima župe, sva okružja moraju ove godine prirediti okružne sletove i svako društvo župe, mora prirediti javnu vežbu. Na ovim priredbama ustanovile se, dali su društva radila i spremala se u vežbanju.

Pripreme za učestvovanje župe na sletu Sokolske župe Split, koji će se održati u Vidovdanu o. g., u toku su i ispravci pojedinih vežba razaslati su društvima.

Načelnštvo župe izradilo je pravilnik za okružne načelnike u pogledu vršenja nadzora nad radom društava.

U ovom prolećnjem roku priređuje župa dva prednjačka tečaja u Novom Sadu. Jedan za članove, koji će se održati od 16.—26. marta 1931. u koji je prijavljeno 32 učesnika. Ova je tečaj u glavnom za početnike, odnosno za načelnike novonovonovanih sokolskih društava i četa. Rad za vreme trajanja tečaja, biće 8 časova dnevno. Društva su obavještena o prijemu kandidata. Za učitelje učesnike traženi je odsustvo od nadležne školske vlasti. Svi učesnici imajuće besplatno stan i hranu.

Drugi se tečaj priređuje za članice, odnosno načelnice i prednjačice društva od 5.—10. aprila 1931. god. Za ovaj tečaj prijavljeno je 37 učesnica, većinom načelnice i prednjačice. Tečaj ovaj priređuje se radi učenja ritmičkog vežbanja i ženske gimnastike, te će prema tome biti jedna ritmička škola, u kojoj će se učiti sv vrste ritmičkog vežbanja, kao i nov smerovi ženske gimnastike pod vodstvom sestre Vojinović Manje, članice tehničkog odbora Saveza SKJ. Priredivanje ovakvog tečaja bilo je potrebno, da bi načelnice i prednjačice sokolskih društava tačno naučile ove vrste vežbanja, koja su veoma važna za ženska odeljenja. Društva, koja za ovaj tečaj nisu odredila svoje učesnice, pogrešila su, jer se skorim ovakva prilika neće javiti. O prijemu učesnica za ovaj tečaj, obavještena su društva. I na ovom tečaju imajuće učesnice besplatno stan i hranu.

Župa Novo mesto

SOKOLSKO DRUŠTVO TREBNJE

V nedeljo 1. marca t. l. popoldne ob 13. uri je bil otvorjen na tukajšnji osnovni šoli II. društveni prednjaški tečaj. Poleg številnih tečajnikov in tečajnic, ki jih je vpisanih 34, je bil prisotna pri otvoritvi tudi društveni uprava, občino pa je zastopal župan br. Jože Zupančič. Na vse prisotne je imel primeren govor društveni starešina br. Jaka Novak, za njim pa je dal nekaj navodil in razložil urnik br. Marjan Tratar, nakar se je takoj pričel pouk. Predaval je br. Novak o zgodovini telovadbe, br. Tratar o sokolski ideji in br. H. Tomšič o sokolskem sestavu. Poleg številno zastopane članstva iz domačega društva se tečaja udeležujejo še iz sok. društev Stična, Ivanja gorica, Mirna, Mirna peč in St. Janž, od šol pa Nemška vas, Tržišče in Dobneriče. Posebno številno je zastopano učitelstvo, ki se z zanimanjem udeležuje pouka. Tečaj se bo vršil 10 nedelj od 13. do 18. ure od 17. maja t. l. Želim tečaju mnogo uspehov, da čimprej pridejo iz njega novi Tyrševi učenci, ki bodo začeli sejati sokolsko seme v sedaj tako za nemarni Dolenjski.

Istega dne zvečer pa je sokolski dramski odsek odigral pred polno dvorano na Marofu znano Meškovo »Mater« prav dobro. Režiral je iz vrstno br. D. Pavlin. Vse vloge so bile zasedene primerno in prav poseben podane. Občinstvo je sledilo igri s pravim umevanjem, saj je napravila nanj najgloblji vtis, kar j znak, da je bila igra dobro podana. Zeleni bi le malo hitrejšega tempa i tu pa tam jasnejše vokalizacije. Scenarija in razsvetljavi pri skromni razpoložljivih sredstvih — primerno Maske manj izrazite. Sicer pa vs pohvala! Vemo, da se bo dram. odsek pri gostovanjih, katere namerav prirediti, odrezal enako, kar mu iskreno želimo! Zdravo!

Župa Šibenik - Zadar

SOKOLSKO DRUŠTVO DRNIŠ.

Po novoj godini, rad u vežbaonic znatno je oživeo. Sva odeljenja sa marom uvećavaju vežbe za slet primorskog Sokolstva, koji se održaje ovogodišnje u Splitu. Osim nastupa u proštim vežbama, nastupiti će i nekoliko natecatelja, koji već treniraju potrebite discipline. Vežbačima naročito prija nova raspodela vežbovnog sata prema referatu u predzadnjem broju »Sokola«.

Na pobudu Sokolskog društva sastavio se je jedan građanski odbor, koji ima izraditi letno vežbalište. U vežbalište biti će i dečje igralište, sav teren oko vežbališta, gusto će s

opošumiti, tako da će za letnih sparnih dana ostalo građanstvo imati gde da se odmara.

Društveni zbor prednjaka poverio je braći Hrvoju Mudronji i Vjekoslavu Svetecu, da u okviru prednjačkih časova održe prednjački tečaj.

P. O. organizovao se. Osim nagovora pred vrstama, stara se da okupi što veći broj predavača i da održi što veći broj predavanja raznih tema. Dilemtanti pripremaju za najskorije vreme jedan komad, a također priprema se proslava desetgodišnjice odlaska italijanskih okupatornih vlasti,

koji su u ovom mestu sedili preko dve godine.

Usled odlaska Ma. Rajheniča-Rahne, preuzeo je kapelnštvo glazbe brat Slavko Novak, koji se stara, da što više mladih glazbara izuči, jer ovom godinom iz muzike na otsluženje vojnog roka odlazi preko pet glazbara, što je jaki privremeni gubitak.

Društveni prednjaci preuzeli su vežbanje školske dece iz osnovne i građanske škole. Tako će unapred i školska deca po sokolskom sistemu i u sokolskim vežbaonicama imati prilike za telesno obrazovanje. — h—m.

Župa Zagreb

SOKOLSKO DRUŠTVO POSAVSKI BREGI

Sokolsko društvo Posavski Bregi održalo je 14. februara svoju prvu zabavu. Sve prostorije brata Hamana bile su prenapunjene i celo selo uzelo je učesća kod ove prve priredbe Sokola. Naročito su se isticale seljanke u lepoj narodnoj nošnji naše Posavine. Bratsko Sokolsko društvo iz Ivaničgrada bilo je zastupano sa 15 članova pod vodstvom zamenika načelnika brata Cvetka Šantića.

Društveni starešina brat Luka Vučinić održao je prigodni govor istaknuvši razumevanje i ljubav meštana za ovo mlado Sokolsko društvo. Nazdravio je Nj. Vel. kralju Aleksandru i starešini SKJ Nj. Vis. prestolonasledniku Petru, što su prisutni prihvatili sa oduševljenim klicanjem.

Zatim su braća I. Purić i I. Marković izveli istarsku deklamaciju »Rastuženi Soko«, a dilemtanti s. Š. Vršec, braća I. Cvorišec, J. Tudović i J. Matić nastupili su sa igrokazom »Dva smušenjaka«. Komad je uveštio zamenik starešine brat dr. Branislav Marčić. Igrokaz se publici vrlo dopao, a dilemtanti su dobro odigrali svoje uloge. Brat Zlatko Najman održao je zatim predavanje o Sokolstvu. Članovi Sokolskog društva Ivaničgrad nastupili sa vežbama šestorice od brata M. Janovića. Sve tačke programa poblika je pozdravljala oduševljenim pljeskom, a naročito izvedbu »šestorke«. Posle se razvila zabava uz sviranje gudalačkog zbora. Uspeh od prve zabave vrlo je dobar. — N.

Gostilna

»Pri Krčonu«

Ljubljana, Tržaška cesta 5

Nudi dnevno sveža, najbolja topla in mrzla jela, pristna vina in sveže pivo v sodekih. — Priporoča se cenj. gostom

Viktor Bizjak, gostilničar

Peter Žitnik

Splošno kleparstvo

Instalacija strelovodov po najnovejših sistemih in kritje lesno-cementnih streh

LJUBLJANA

Ambrožev trg 9

TELEFON 31-46

Delo solidno — cene zmerne

JOS. HAFNER zavod za umjetno vezenje

LJUBLJANA, Prisojna ulica (Tabor)

(Bivši poslovanje firme Neškudla, koja je uslijed smrti vlasnika prestala da radi) Izradujemo sokolske zastave najjeftinije po našim ili priposlanim nacrtima, obazirajući se na propise SKJ. Molimo, tražite specijalne oferte i nacрте.

IV. Brunčič

pleskar in ličar

se toplo priporoča vsem cenj. naročnikom. — Delo solidno! — Cene zmerne!

TELEFON št. 3476

Ljubljana Kolodvorska ulica 23

Гранд Хотел „Петроград“

преко пута

железничке станице

БЕОГРАД

ČITAJ! Za gotovo, kao i na najdugoročniju otplatu dobijete:

Glasovite STAYER-WAFFENRAD bicikle. - Motocikle „PUCH“ nedostižive preciznosti, kvalitete snage, konkurentne cijene, kod glavnog zastupstva za Dalmaciju

Slavko Malešević, Kistanje.

Tvornica gimnastičkih i sportakih sprava

J. Oražem

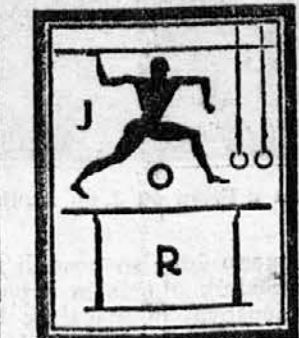
Dobavljač Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije

Ribnica, Dolenjsko

izradjuje sve sokolske vežbaće sprave, opreme čitavih društvenih i školskih vežbaonica, sportske potrepštine za laku atletiku, sprave za letna vežbališta, kupališta i bašće ljubljanske, sprave za decu itd. Izrada savršena i elegantna, poslužba najsolidnija, cene najumerenije. — Ilustrovani cenik besplatno.

OSNOVANA 1881. GOD.

KLIŠEJE

vseh vrst po fotografijah ali risbah izvršuje najsolidnejše klišarna ST-DEU LJUBLJANA DALMATINOVA 13

Tko oglašuje, taj napreduje!

Hranilnica Dravske banovine, Ljubljana

prej KRANJSKA HRANILNICA V LJUBLJANI

Hranilnica Dravske banovine, Maribor

prej JUŽNOŠTAJERSKA HRANILNICA V CELJU

Hranilnica Dravske banovine, podruž. Celje

so PUPILARNO VARNI denarni zavodi DRAVSKE

BANOVINE, katera jamči za vse njihove obveznosti

z vsem svojim premoženjem in vso davčno močjo.

Sprejemajo vloge na knjižice in tekoči račun z najvišjim obrestovanjem.

Dovoljuje kredite, posreduje v vseh denarnih poslih.

NAJBOLJ VARNA NALOŽBA PRIHRANKOV!

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

LJUBLJANA, PREŠERNOVA ULICA ŠT. 3

je najveća regulativna hranilnica v Jugoslaviji.

Ima vlog nad 430.000.000 Din.

Za vse vloge jamči ljubljanska mestna občina z vsem svojim premoženjem in z davčno močjo.

Vloge se sprejemajo na knjižice in na tekoči račun. Naložbe proti odpovedi se obrestujejo po dogovoru kar najpogodnije.

Posojila se dovoljujejo na posestva, menice in vrednostne papirje čim najceneje.

Za male trgovce in obrtnike obstoja pri hranilnici kreditno društvo, za pupilne naložbe pa sodni depozitni oddelek. — Za varčevanje mladine izdaja domaće hranilnice, za pošiljanje denarja po pošti pa svoje položnice.

Telefon št. 2016 in 2616. Pošt. ček. račun št. 10.533.

Uradne ure za stranke so od 8. do 12.30.

RUDE IN KOVINE

D.D.

LJUBLJANA, MASARYKOVA CESTA 15

Naslov za brzojavke: Rude

Telefon interurban št. 2827

En gros:

svinec, cink, cin, aluminij, baker, cinkova pločevina, svinčena pločevina, pocinkana železna pločevina, cinkovo belico (izdelek Cinkarne, d. d., Celje), barve, žveplenokisla gлина, aluminijev hidrad, bakrena galica, cinkov prah, katran, stare kovine, kovinasti ostanki, rude vseh vrst

Galerija naših mož

naj krasi stanovanja, društvene prostore in dvorane!

1. Trubar	8. Gregorčič	15. Gangl
2. Vodnik	9. Aškerc	16. Parma
3. Slomšek	10. Tavčar	17. Župančič
4. Prešeren	11. Levce	18. Kersnik
5. Levstik	12. Erjavec	19. Maister
6. Stritar	13. Jenko	20. Finžgar
7. Jurčič	14. Cankar	21. Stromayr

Velikost: 61.5 x 47.5 cm Slika à 10 Din

Naročila izvršuje založništvo:

Učiteljska knjigarna v Ljubljani,

Frančiškanska ulica 6

Prodaja tehničkih proizvoda o društvo s. o. i.

„HAMAG“

LJUBLJANA

KNAFLJEVA ULICA BR. 4

Geodetski instrumenti i pomagala sviju vrsti.

MEDIĆ-ZANKL

TVORNICE OLJA, FIRNEŽA, LAKOV IN BARV, D. Z. O. Z. CENTRALA V LJUBLJANI — LASTNIK FRANJO MEDIĆ

TVORNICE: LJUBLJANA-MEDVODE

PODRUŽNICE IN SKLADIŠČA MARIBOR — NOVI SAD

LASTNI DOMAĆI PROIZVODI:

Laneno olje, firnež, vse vrste lakov, emajlno-lakastih in oljnatih barv. Kemično čiste in kemično olepšane kakor tudi navadne prstene barve vseh vrst in barvnih tonov, čopičev, steklarskega kleja itd. znamke „MERAKL“ za obrt, trgovino in industrijo, za železnice, pomorstvo in zrakoplovstvo.

CENE UMERJENE. ★ TOČNA IN SOLIDNA POSTREŽBA.

JUGOSLOVENSKA SOKOLSKA MATICA

U LJUBLJANI

REGISTROVANA ZADRUGA S OGRANIČENIM JAMSTVOM

opskrbljuje u smislu člana 2. svojih pravila sve sokolske organizacije u zemlji sa svim potrepštinama, koje su potrebne za izvajanje programa i za postignuće ciljeva našeg Sokolstva. Izdaje i raspačava tiskanice, knjige i brošure sokolsko-programatskog, uzgojnog i propagandističnog sadržaja, plakate, diplome, značke, legitimacije i muzikalije. Komisijska prodaja odora sviju kategorija

NASLOV: JUGOSLOVENSKA SOKOLSKA MATICA, LJUBLJANA, NARODNI DOM TELEFON BROJ 25-43. — POŠTANSKO ČEKOVNI RAČUN LJUBLJANA: 13.831

ZAHTEVAJTE CENIK